ALp 2828
Larch.

LIETUVOS NACIONALINĖS M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

THIS PAPER WAS MAILED
Thursday, February 2, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

ALp(LVA)2828

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 5 (49-ji metai) * 1989 m. VASARIO – FEBRUARY 2 d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

SOVIETAI ATSITRAUKDAMI ŽUDO AFGANISTANO GYVENTOJUS

AP žinių agentūra praneša apie žudynes, kurias vykdo atsitraukdama iš Afganistano sovietų okupacinė kariuomenė. Vakariečių ambasados patvirtino Afganistano gyventojų pranešimus apie masines žudynes, įvykdytas pietiniame ir šiauriniame Salang'o tunelio rajone. Afganistano komunistų vyriausybės daliniai ir sovietų atsitraukiantieji daliniai ilgai patrankų ugnimi apšaudė minimas vietoves prie tunelio ir vėliau tankais važiavo per nužudytųjų kaimiečių lavonus. Tai buvęs kerštas už laisvės kovotojų padarytus nuostolius okupacinei sovietų kariuomenei.

Panikos apimtas vietinis komunistinis režimas, pastatytas ir remiamas Kremliaus valdovų, ėmė skubiai organizuoti tariamus savanorių pulkus. Tie "savanoriai", kaip praneša vakariečių šaltiniai, yra prievarta sugaudyti jaunuoliai, kurie turi papildyti vietinių komunistų dalinius, nes iš jų pastaruoju metu dezertyravo apie trečdalis karių. Dezertyrai prisijungia prie laisvės kovotojų, nekantriai laukiančių sovietų dalinių išsikraustymo.

Yra ženklų, kad paskutiniai sovietų daliniai paliks Afganistaną dar prieš vasario 15 dienos terminą. Žinoma, sovietai paliko daug ginklų ir nemaža "patarėjų", kurių dėka bandys kaip nors išlaikyti savo statytnius ir raudonąjį režimą Afganistane. Tačiau, visų stebėtojų nuomone, jų dienos esančios suskaitytos.

PERTVARKYTAS KANADOS MINISTERIŲ KABINETAS

Š.m. sausio 30 d. Kanados min. pirm. B. Mulroney paskelbė naujojo ministerių kabineto sąstatą. Kabineto pagrindiniai svarbieji postai liko tų pačių ministerių vadovybėje. Nors buvo kalbama apie mažesnį ir taupesnį kabinetą, jame tėra vienu ministeriu mažiau, negu rekordinį 40-ties ministerių skaičių turėjusiame praeitajame. Don Mazankowski liko min. pirmininko pavaduotoju ir vadovaus taip pat žemės ūkio ministerijai. Michael Wilson liko finansų ministeriu, Joe Clark - užsienių reikalų, John Crosbie - prekybos, Barbara McDougal - darbo ir imigracijos.

Iš 39 ministerių yra 6 moterys, 13 ministerių iš Québec'o provincijos, 12 iš Ontario, 10 iš vakarinių provincijų ir tik 4 iš Atlanto pakraščio provincijų. B. Mulroney tokiu būdu atsidėkojo Québec'o provincijai už balsus, bet savo seno bičiulio, separatistų užtarėjo Lucien Bouchard'o nepaliko senose pareigose, bet paskyrė vadovauti gamtos apsaugos ir taršos reikalų ministerijai. (Reikia tikėtis, kad naujasai ministeris neįtrauks į anglų kalbos į Kanados taršos sąrašą). Bouchard'o vietoje Mulroney paskyrė Gerry W e i n e r ' į, atstovaujantį daugumoje angliškai kalbančią Pierrefonds-Dollard rinkiminę apylinkę Montrealyje, ne tiktai vadovauti daugia kultūriškumo ministerijai, bet taip pat ir valstybės sekretoriumi, kuris rūpinsis mažumų teisėmis.

Komentuojama, kad šiuo paskyrimu Mulroney deklaruojąs federalinės vyriausybės laikyseną ir nusistatymą dėl šiuo metu Québec'o provincijoje vykstančios kalbinės nesantaikos ir anglų kalbos diskriminacijos. Kiti paminėtini ministeriai: Doug Lewis paskirtas teisingumo ministeriu ir konservatorių partijos lyderiu parlamente (House leader), Harvie Andre - industrijos, mokslo ir technologijos, o taip pat ir pašto reikalams, Perrin Beatty - sveikatos ministeriu (iš krašto apsaugos, todėl manoma, kad atominiai povandeniniai laivai nebus užsakyti, nes jų labai pageidavo Beatty), Jake Epp - energijos, Marcel Masse - komunikacijos ir kt.

Iš naujųjų ministerių paminėtinas Jean Corbeil, buvęs populiarus Mantrealio priemiesčio Anjou burmistras, paskirtas darbo ministeriu. Naujojo kabineto pagrindiniu rūpesčiu būsiąs, anot Mulroney, valstybinio deficito sumažinimas. Tam reikalui būsianti sudaryta speciali komisija, vadovaujama paties min. pirmininko, kuri prižiūrėsianti visų ministerijų biudžetus ir numatomas išlaidas.

KAM SKAUDA, O KAS VERKIA

Įsidėmėtinas straipsnis paskelbtas š.m. sausio 30 dienos GLOBE AND MAIL numeryje. Toronto dienraščio korespondentas Jeff Šallot rašo apie rusų mažumos nerimą Latvijoje. Straipsnyje netrūksta keistų išvedžiojimų bei užuominų. Anot rašėjo, rusai Latvijoje pasijutę labai nesaugūs, nuogąstaują, kad jų telefonuose esą įmontuoti klausymosi įtaisai (negi latviai juos išrado? h.n.), kad rusai gauną grasinančius laiškus, kad, girdima viešumoje pasisakant prieš rusus ir rusų kalbą, kad rusai bijąs deportacijos Rusijon (tikra sensacija! h.n.), kad vienos rusės komunistės latvis vyras priešinasi jos pageidavimui įstoti į Internacionalinį frontą (t.y. rusų sąjūdį Latvijoje, kovojantį prieš Persitvarkymo dvasios latvių Liaudies frontą - h.n.), o kitas Latvijos rusas taip bijąs, kad nusipirkęs net vilkinį šunį. Visa tai mūsų ausims skamba kaip nevykęs anekdotas, nes kas jau kas, bet rusai savo "plačiojoj tėvynėj" tikrai turėtų mažiausiai skųstis baltiečių persekiojimu. Vietomis straipsnio tonas bando sukelti beveik užuojautą "vargšams" rusams, kuriuos skriaudžią Latvijos "nacionalistai". Cituojamas kažkoks Anatoli Aleksejev, kalbąs abiem kalbom, kurio giminė esą gyvenusi Latvijoje apie 200 metų. (Įdomu, kaip jis atsidūrė Latvijoje? Ar tik ne su carų okupacijos valdininkais?) Jis skundžiasi, kad rusų ateitis Latvijoje esanti tamsi, nes latviai nori latvių kalbą paskelbti oficialia Latvijos kalba, piktai kalbą su rusais ir buvę draugai latviai su juo nebenori turėti reikalų. Anot šio Aleksejev'o, vieno iš Latvijos rusų organizacijos "Internacionalinio fronto" vadovų, istorikai nesutarią dėl Latvijos nepriklausomybės žlugimo, o jis tiktai atsimenąs:

"...buvau penkerių metų ir atsimenu, kaip latviai gatvėse su gėlėmis pasitiko Raudonąją armiją ir dėvėjo raudonus raiščius ant rankovių". Atrodo ir straipsnio autoriui neaišku, kokie "latviai" pasitiko raudonarmiečius, nes jis taip samprotauja: "Yra nesutarimų kokiu būdu anksčiau buvusi nepriklausoma Latvija tapo Sovietų Sąjungos dalimi. Latvių nacionalistai teigia, kad Raudonoji armija 1940 metais jų kraštą užėmė. Oficialioji istorija sako, jog latviai norėjo tapti sovietine valstybe, kad būtų apsaugoti nuo Hitlerio kariuomenės". Rašėjas nepaaiškina kieno toji "oficialioji" istorija pagaminta ir kas tie tariami "nacionalistai". Iš viso, tokių, neva objektyvių straipsnių šiuo metu pagaminama, ypač Šiaurės Amerikos spaudoje, kurios gal net sąmoningai nemažas skaičius rašėjų labai ūkanotai susigaudo Europos tautų ir valstybių istorijoje. Todėl, ko gero, eilinis nieko neišmanąs šių kraštų skaitytojas pradės gailėtis vilko, prarijusio avelę, ir sunegalavusio per daug prikimšto pilvo uždegimu.

SVETIMIEJI APIE LIETUVĄ

Nors pastaruoju metu straipsnių apie Lietuvą ir Pabaltijį sumažėjo, bet jų vis dar galima rasti. Štai, Montrealio THE GAZETTE š.m. sausio 27 d. numeryje atspausdino Reuter'io žinių agentūros reportažą, pavadintą LITHUANIAN DECLARED OFFICIAL LANGUAGE OF SOVIET REPUBLIC. Pradžioje rašoma: "Tarybinė Lietuva paskelbė lietuvių kalbą šioje Baltijos respublikoje (oficialia) vyriausybės ir prekybos kalba. Visiems valdininkams (jos nemokantiems) duota dveji metai laiko išmokti lietuvių kalbą. Apie tai pranešė lietuvis žurnalistas". Toliau paaiškinama, kad tasai žurnalistas esąs Linas Medelis (atspausdinta rusiška transkripcija: Myadyalis). Reportaže minima, kad Lietuva ėmėsi griežtesnių priemonių už Estiją, kuri davė 4 metus laiko išmokti estų kalbą jos nemokantiems ir suteikė kai kurių lengvatų tose Estijos srityse, kuriose gyvena daugiau rusų. Tuo tarpu lietuviai, kaip rašoma reportaže, "suteikė žymiai mažiau nuolaidų rusiškai kalbantiesiems gyventojams, kurių dauguma atsikėlė, siekiant primesti (Lietuvos) respublikai rusiškąją kultūrą". Įsakas esąs ypač stiprus, nes paminįs rusų kalbą tiktai vieną kartą ir neduodąs panašių nuolaidų bei išimčių, kaip Estijoje.

Reportažas baigiamas taip: "Lietuvos vyriausiojo sovieto, arba parlamento prezidiumo paskelbtasai įsakas liečia dokumentus, korespondenciją ir viešųjų įstaigų patarnavimą, įskaitant ligonines, įstaigas ir pramonės gamyklas. Baltijos respublikose Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, kurios buvo nepriklausomos dviejų didžiųjų karų laikotarpyje, susiorganizavo pačių tautos šaknų sąjūdžiai, kurie reikalauja didesnės autonomijos. Tie sąjūdžiai iškelia savąją kalbą, priešindmiesi rusų kalbos įtakai".

Ir antrasai Montrealio angliškasai dienraštis MONTREAL DAILY NEWS įsidėjo žymiai sutrumpintą to reportažo versiją, pavadinę LITHUANIA GETS TOUGH ON LANGUAGE.

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS:

POLITINIŲ KALINIŲ KOMITETO PIKETAS PRIE AUKŠČIAUSIOS TARYBOS

(New York, 1989 sausio 18, LIC) Vilniuje pirmadienį, sausio 16 dieną prie Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos rūmų įvyko piketas, reikalaujant išlaisvinti politinius kalinius ir tremtinius. Valandą trukusį piketą organizavo Politinių Kalinių Gelbėjimo Komitetas. Anot pirmininko Povilo Pečeliūno, susirinko apie 3000 žmonių iš Vilniaus ir Kauno. Milicija iš šalies stebėjo, bet netrukdė.

Pirmininkas Pečeliūnas supažindino susirinkusiuosius su pareiškimais, kuriuos Komitetas įteikė valdžios organams, reikalaujant paleisti politinius kalinius, leisti ištremtiesiems grįžti į Lietuvą ir visiems stagnacijos metais nuteistiems politiniams kaliniams atlyginti materialinę ir moralinę žalą, pripažinti negaliojančiais ir nusikalstamais jų teisminius sprendimus. Komitetas į šiuos pareiškimus atsakymo nesulaukė.

Piketo metu buvo paminėtas Arūnas Dainauskas, kuris dabar tremtyje Pečioroje, Archangelsko srityje. Dar būdamas nepilnametis, jis buvo apkaltintas sovietinės valstybinės vėliavos sudeginimu, teistas kaip kriminalinis nusikaltėlis. Ir dabar prokuratūra jį traktuoja kaip kriminalistą, o kalinių Gelbėjimo Komitetas jį laiko politiniu kaliniu.

Tremtyje taip pat kaltinamas buvęs Lietuvos partizanas Boleslovas Lizūnas, nuteistas antrą kartą apie 1978 metus. Dabar jis kaltinamas banditizmu, esą jis nušovęs 16 žmonių. Tačiau, kaip pastebėjo Pečeliūnas, teisme jis nebuvo teisiamas už banditizmą ir nebuvo įrodyta, kad jis ką nors būtų nušovęs.

Dar kitas kalinys - Gintaras Muzikevičius, - kurio likimas, anot Pečeliūno, labai panašus į Artūro Sakalausko. Jis irgi buvo terorizuojamas. Skirtumas tik tas, kad nebuvo susišaudymo. Muzikevičius buvo įkalintas specpsichiatrinėje, dabar laikomas Permės lageryje, 35-toje politinių kalinių zonoje. Ten bandyta jį kaltinti špionažu, tačiau, kaip sakė Pečeliūnas, toji byla "baltais siūlais susiūta".

Kalinių Gelbėjimo Komiteto sąraše neįtrauktas Artūras Sakalauskas. Anot Povilo Pečeliūno, Sakalauskas turėtų ten būti, bet jo likimu Komitetas mažiau rūpinasi vien dėl to, kad tai jau daro Sąjūdis ir kitos organizacijos.

Tremtinių Komitetas laiko kun. Alfonsą Svarinską, Tikinčiųjų Teisėms Ginti katalikų komiteto narių - steigėju, kuris ne savo noru pernai išvyko į Vakarų Vokietiją. Komitetas reikalauja, kad būtų atstatytas jo statusas, kad jis galėtų be kliūčių grįžti į Lietuvą. Kitas asmuo, poetas ir literatūrologas Tomas Venclova, kuris stagnacijos metu buvo priverstas išvykti, komiteto nuomone, jam irgi priklauso tokia pati laisvė grįžti į savo kraštą, kada nori.

Povilas Pečeliūnas nurodė, kad jeigu šią savaitę nebus gauta tinkamo atsakymo politinių kalinių bei tremtinių klausimu, tuomet ateinantį pirmadienį (sausio 23 d.) bus ruošiamas kitas piketas.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Žinių iš Lietuvos gaunama daug ir įvairių. Jos dabar pasiekia mus įvairiais keliais ir labai greitai. Kartais žinios vienos kitas pataiso, papildo arba net paneigia, todėl dažnai nelengva išlukštenti faktiškąją padėtį.

Jokių abejonių nėra, kad lietuvių kalba yra paskelbta ir pripažinta oficialia respublikos kalba. Tačiau rusų kalba tebelieka visos Sovietijos valstybine kalba todėl jos paralelinis vartojimas Lietuvoje įvairiose visasąjunginėse žinybose, be abejonės, liks. Užtruks ir praktiškas lietuvių kalbos įgyvendinimas svetimtautiškose mažumose.

• Trumpam laikui buvo komunistinės vyriausybės užšaldyti Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio fondai. Paskutinėmis žiniomis, jie perkelti Šveicarijos bankan. Užšaldymas, manoma, buvo nevykęs bandymas neduot pinigų šiuo metu vykstančiai rinkiminei propagandai išrinkti asmenis, kurie kandidatuos į aukščiausiąjį Lietuvos sovietą.

• Neseniai paskelbtoji žinia apie Lietuvos komunistinės valdžios leidimą vyskupui Julijonui Steponavičiui grįžti Vilniun ir vėl eiti arkivyskupo pareigas, papildytina ta prasme, kad vyskupas sutiko grįžti tiktai su ta sąlyga, kad būtų taip pat grąžinta jam ir vyskupo rezidencija. Tikimasi, kad rūmai netrukus bus grąžinti teisėtam savininkui ir vyskupas grįš iš tremties į sotinę Vilnių.

/ žiūr. 2 psl./

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed, Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina $ 22 –
Rėmėjo – $ 25, –

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

LIETUVOS SĄJŪDIS IR LIETUVOS LAISVĖS LYGA

Vytautas Skuodis
/pabaiga/

Petras Cidzikas pradeda badavimą dėl kalinių paleidimo

Viename Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinės grupės susirinkime, kuriame buvo svarstomi ir politinių kalinių klausimai, Petras Cidzikas pareiškė, jog jis pradėsiąs neterminuotą badavimą, reikalaudamas visų politinių kalinių paleidimo. Badavimą jis pradėjo 1988 metų rugpjūčio 17 dieną, prie Vilniaus Katedros, pasistatydamas palapinę, prie kurios buvo pritvirtintos politinių kalinių nuotraukos. Prie jo prisijungė ir A. Andreika. Šie jų badvimo rezultatai tikrai buvo reikšmingi, nes Vilniuje ir visoje Lietuvoje sukėlė didelį susidomėjimą, kas sovietinės valdžios pareigūnams buvo labai nepageidautina.

Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinei grupei ir ką tik susikūrusiam Politinių kalinių gelbėjimo komitetui tarpininkaujant, iš aukštosios valdžios buvo išgautas patvirtinimas, jog ne vėliau kaip rugpjūčio 26 dieną tikrai bus pradėtas politinių kalinių bylų peržiūrėjimas, su tikslu juos paleisti. Gavęs tokią garantiją, P. Cidzikas badavimą nutraukė. A. Andreika tai padaryti kategoriškai atsisakė, būdamas damas tuo būdu padidinti savo populiarumą. Jis asmeniškai telefonu padarė keletą pareiškimų Lietuvių Informacijos Centrui New Yorke, prašydamas tai populiarinti, kas ir buvo padaryta. Vietoje badavimą nutraukusio Petro Cidziko, jis sudarė penkių asmenų grupę badavimui tęsti. Badavimas buvo tęsiamas n a m u o s e, kol A. Andreikai, jo paties žodžiais, neva atsitikęs širdies priepuolis. Tai buvo pretekstu rugsėjo 7 d. badavimą nutraukti.

Apie tuos A. Andreikos badavimus "Sajudžio Žiniose" rugsėjo 5 d. nr. 33 buvo atspausdintas kritiškas straipsnis pavadintas "Per fas et nefas?" To straipsnio autorius juristas A. Bartusevičius rašo:

"... 5 asmenys skelbiasi badaują toliau ir ketina tai daryti, A. Andreikos žodžiais tariant "non stop"... Tenka konstatuoti, kad teisiniu požiūriu ši 5 asmenų grupė kelia labai kontraversinius ir nepagrįstus reikalavimus, dažnai skiriamus įstaigoms, į kurių kompeticiją neįeina iškeltų klausimų sprendimas. Vien tai jau išryškina akcijos iracionalumą, trukdo Sąjūdžio Žmogaus Teisių gynimo grupei legaliomis formomis tarpininkauti atitinkamose teisėsaugos organuose, siekti spartesnio bylų peržiūrėjimo.

Pagaliau šių reliatyvių badautojų grupė, siekianti ir "Sąjūdžio" globos, turėtų suvokti, kad politikoje kompromisai neišvengiami. Verta bent retsykiais atsižvelgti į Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio rekomendacijas ir sprendimus, o ne kategoriškai viską neigti.

Lietuvos sovietinė vyriausybė savo pažadą ištesėjo. Kalinių bylos buvo peržiūrėtos ir žymieji mūsų disidentai Gintautas Iešmantas, Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, kun. Sigitas Tamkevičius iš savo ištrėmimo vietų jau sugrįžo į Lietuvą. Tačiau iškilęs didelis pavojus, kad dėl A. Andreikos kaltės, Vyriausybė atsiims savo pažadą politinių kalinių bylas peržiūrėti ir nutrauks šio klausimo sprendimo eigą. Tai žinantiems, A. Andreikos elgesys sukėlė pasipiktinimą.

Cidziko taurios pastangos

Sekančią dieną, po drastinių įvykių rugsėjo 28 dieną Vilniaus Katedros aikštėje, Petras Cidzikas vėl atnaujino badavimą. Apie jį gražų Laimos Žiukienės straipsnį, atspausdino savaitraštis "Literatūra ir Menas" (spalio 29d. nr. 44).

To straipsnio autorės paklaustas, ką badaujantis Petras Cidzikas palinkėtų Lietuvos jaunimui, atsakė:

"Tegul dabar pasilieka tikėjimas, viltis ir meilė. Šitie žodžiai iš apaštalo Pauliaus laiško korintiečiams. Atsiverskit Naująjį Testamentą ir pacituokite tą laiško vietą kuri vadinasi "Himnas meilei". Tegu tai ir bus mano palinkėjimas".

Straipsnio autorė visą tą "Himną meilei" pacitavo savo straipsnyje. Taip pat tarybinėje lietuviškoje spaudoje buvo pagerbtas nuo senai gerai žinomas disidentas ir tauri asmenybe Petras Cidzikas. Čia tenka priminti, jog jis buvo ir vienas iš keturių iniciatorių istorinės demonstracijos, kuri Vilniuje įvyko 1987 m. rugpjūčio 23 dieną, pirmą kartą Lietuvoje atvirai protestuojant dėl Stalino ir Hitlerio slapto suokalbio pasidalinti Pabaltijo valstybes. Deja, išeivijos spaudoje Petras Cidzikas buvo nustelbtas A. Andreikos raportu.

Mano kalboje daug dėmesio skirta A. Andreikos asmeniui, nes jis dabar yra taip pat LLL Tautinės Tarybos narys. Be to, manau, kad šie Andreikos biografijos fragmentai kai kam mūsų išeivijoje primins, kad nėra gero pragrindo būti advokatu bet kuriam asmeniui, kuris yra pažįstamas tiktai iš laiškų arba vienadienio susitikimo Vilniuje. Jeigu pas mus dar su nepasitikėjimu tebežiūrima į visus, kurie ten Lietuvoje turi partinius bilietus, neturime manyti, jog visi kiti yra šventieji.

KANADOS SOCIALISTŲ PARTIJA UŽ PABALTIJO LAISVĘ

Kanados socialistinė Naujoji Demokratinė Partija (New Democratic Party) pareikalavo, kad Kanada aktyviau remtų Pabaltijo tautų pastangas atgauti savo nepriklausomybę. NDP ir Liberalų Partija yra vyraujančios Pažangiųjų Konservatorių (Progressive Conservative) partijos varžovės.

Kanada niekada nepripažino Pabaltijo valstybių užgrobimo teisėtu, bet per daug nekėlė savo balso, nenorėdami erzinti Maskvos ir tuomi pakenkti pelningam javų eksportui į Tarybų Sąjungą. Šią vasarą NDP vadovas Ed Broadbent ėmėsi asmeniškos iniciatyvos pakreipti Kanados politką kita linkme. Jo nuomone, Kanadai atėjo laikas atvirai pasisakyti už Pabaltijo tautų laisvą apsisprendimą, nepaisant kaip tai paveiktų kanados santykius su Maskva.

Š.m. liepos mėnesį NDP užsienio politikos referentas Bill Blaikie taip aprašė savo partijos poziciją laiške užsienio reikalų ministeriui Joe Clark'ui: "Kaip jūs žinote, Pabaltijo valstybės yra vienintelės Europos šalys po 2-jo pasaulinio karo pradingusios nuo suverenių valstybių žemėlapio. Tai buvo tarptautinę teisę pažeidusio Hitlerio-Stalino pakto pasėka. Dabar, kai Stalino veiksmai Sovietų Sąjungoje iš naujo peržiūrimi "glasnost" dvasioje, atėjo laikas imtis naujos iniciatyvos padėti Pabaltijo tautoms. Kanada turi progą prisidėti prie tokios iniciatyvos".

Blaikie konkrečiai pasiūlė, kad būtų įsteigta Kanados parlamento narių grupė, kuri remtų Pabaltijo tautų laisvą apsisprendimą. Kanados parlamentas turėtų paskelbti formalią rezoliuciją šiuo klausimu, o Kanados vyriausybė turėtų stengtis Jungtinėse Tautose pravesti rezoliuciją, kuri pareikalautų Estijos, Latvijos ir Lietuvos karinės okupacijos užbaigimo. Valdžia turėtų būti sugrąžinta vietiniams ir konstituciniai teisėtiems organams, o Pabaltijo tautos turėtų atgauti savo nepriklausomybę.

Kanados ministeris pirmininkas į šiuos pasiulymus atsakė rugsėjo 9-tą dieną. Jis pakartojo, kad Kanada nepripažįsta Pabaltijo tautų okupacijos, bet pareiškė, jog Kanada negalinti vadovauti specialaus parlamento komiteto sudarymui ar paremti "stebėtojų statuso" suteikimą Pabaltijo valstybėms Jungtinėse Tautose - ko Blaikie neprašė.

Šį atsakymą "nepatenkinamu" pavadino Kingstone, Ontario provincijoje, išeinantis laikraštis THE WHIG STANDARD. Jo redaktorius Neil Reynolds spalio 5 d. rašo, kad šioje "lemtingoje Pabaltijo istorijos sankryžoje" Kanadai nebeužtenka Pabaltijo šalių laisvėjimą atsargiai remti tarptautiniuose forumuose. Dabar Kanada turėtų veikti vieningai su pabaltiečiais ir tuo didžiuotis. Kanada neturėtų vengti rizikos ar baugintis, kad tarybų Sąjunga išreikš diplomatinį nepasitenkinimą. Ko gi mums taip labai bijotis? - klausia Reynolds. Latviją, Estiją ir Lietuvą užėmusi valstybė pasmerkė jas pusei šimtmečio genocidinės tironijos, nuozmiai stelbė jos žmones, kalbas ir kultūras - bet jos išsilaikė. Dabar, kai patys pabaltiečiai ima elgtis laisvai, Kanada neturėtų bailiai slėptis po diplomatinės tylos uždanga". (ELTA)

Lygos atstovai išeivijoje

Trumpai apie išeivijoje susikūrusią LLL Tautinės Tarybos atstovų grupę užsienyje.

Savo 1988 m. liepos 3 d. programinio dokumento pabaigoje Lietuvos Laisvės Lygos tautinė taryba pakartojo savo ankstyvesnį 1978 metų prašymą:

"Lyga kraipiasi į JAV gyvenantį vieną iš Lygos steigėjų dr. Algirdą Statkevičių, prašydama jį sudaryti Lietuvos Laisvės Lygos užsienio tarybą ir atstovauti Lygą užsienyje".

Buvo tiesiog būtina į šį LLL prašymą atsiliepti. Čikagoje susikūrė LLL Tautinės tarybos atstovų grupė, į kurią įėjo lygiomis teisėmis pats dr. Algirdas Statkevičius, dr. Kazys Eringis ir V. Skuodis. Apie šios grupės susikūrimą ir pirmuosius jos paskelbtus dokumentus pranešė mūsų išeivijos masinės informacijos priemonės. Pirmajame dokumente klaidingai buvo rašoma apie LLL atstovybę lietuvių išeivijoje. Sekančiuose dokumentuose tie trys asmenys pasirašė kaip LLL atstovai.

Kadangi čia kalbu ne kaip LLL Tautinės tarybos atstovas, o tiktai kaip p r i v a t u s a s m u o, pareiškiu tiktai savo a s m e n i n ę n u o m o n ę dėl šios grupės veikimo principų:

- ji neturi sudaryti atskiros organizacijos mūsų išeivijoje;
- jos veikla neturi trukdyti ar pakenkti lietuvių išeivijoje esančių organizacijų veikimui ir jų autoritetui;
- neturi pakenkti Lietuvos Laisvės Lygos Tautinės tarybos veikimui Lietuvoje, didinant jiems pavojų;
- atstovų grupė gali atlikti tiktai pagalbinę funkciją, rezonuojant LLL veikimą;
- LLL Tautinės tarybos nariams tapus persekiojimų ir represųjų aukomis, privalo dėti visas pastangas jiems pagelbėti.

Tebeveikia ankstyvesni kovotojai ir pogrindis

Baigiant, yra būtina priminti, jog Lietuvoje be Lietuvos Sąjūdžio ir Lietuvos Laisvės Lygos veikia ir kitos stiprios jėgos, kurios gina lietuvių teises, tikinčiųjų ir Bažnyčios teises, tebefunkcijonuoja Lietuvos pogrindis su įvairiapuse ir labai reikšminga savo veikla.

Veikdami už LLL Tautinės tarybos ribų, dideliu veiklumu pasižymi Nijolė Sadūnaitė, Mečislovas Jurevičius, Vytautas Vaičiūnas, kun. G. Gudanavičius (pastarieji trys - Lietuvos Helsinkio grupės nariai), kun. E. Atkočiūnas, Jadvyga Bieliauskienė, A. Bumbulis, Petras Cidzikas, kun. Robertas Grigas, kun. Jonas-Kastytis Matulionis, Liudas Dambrauskas, Povilas Pečeliūnas. J. Petkevičienė, kun. V. Praraja, kun. Robertas Puzonas, kun. Antanas Šeškevičius, A. Vaišnora, B. Valaitytė ir daugelis kitų. Čia išvardinau tiktai tuos, kurie šiais metais (1988) dažniausiai dalyvavo paskelbiant disidentų pareiškimus. Už LLL Tautinės tarybos ribų aktyviai pasireiškia ir tie jos nariai, kuriuos aukščiau pavadinau tos Tarybos branduoliu.

Pagaliau nereikia pamiršti, jog per visą okupacinį laikotarpį iki dabar Lietuvoje tebevyksta ir patriotinis - kultūrinis veikimas, išnaudojant visas, nors ir labai suvaržytas, legalaus veikimo galimybes.

Visi tie veikimai, o taip pat Lietuvos Sąjūdis ir Lietuvos Laisvės Lyga yra dabar Lietuvoje vykstančio tautinio atgimimo pagrindinės pavaros. Labai svarbu, kad jos tarp savęs normaliai santykiautų ir veiktų darniai. Tai yra pagrindinė sąlyga, kad su laiku tas staigiai pasireiškęs tautinis atgimimas Lietuvoje ne silpnetų, o vis stipretų.

Aš tikiu, kad dabar Lietuvoje vykstantis tautinis atgimimas kada nors ateityje atves visą mūsų tautą į tikrąją

XXXII - SIOS

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

1989 m. GEGUŽĖS mėn. 20-21 d.d. Londone, Ont.

Šeštadienis, gegužės 20 d.
- GOLFO TURNYRAS
- KREPŠINIO RUNGTYNĖS
- KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ BANKETAS ir ŠOKIAI, grojant "Les and the Music Masters" iš Toronto.

Sekmadienis, gegužės 21 d.
- KATALIKŲ ir EVANGELIKŲ PAMALDOS
- Kanados LIETUVIŲ DIENŲ KONCERTAS – *KRISTIJONO DONELAIČIO "METAI"*

Dalyvauja iš Toronto: LIETUVOS KANKINIŲ Parapijos choras, MAIRONIO Mokyklos Mokinių Choras, PRISIKĖLIMO Parapijos Choras, "VOLUNGĖS" Choras, Jaunimo Ansamblis "ATŽALYNAS"

Iš Montrealio: - „AUŠROS Vartų" Parapijos Choras, Jaunimo Ansamblis "GINTARAS", Mergaičių Choras "PAVASARIS";

Iš Hamiltono: - "AUŠROS Vartų" Parapijos Choras, "GYVATARAS" ir Vysk. VALANČIAUS Mokyklos mokinių Choras;

Iš Londono: - Choras "PAŠVAISTĖ"

- JAUNIMO ŠOKIAI
- PABAIGTUVĖS programos vadovams ir dalyviams.

KLD Rengimo Komitetas

mūsų visų laisvę ir į nepriklausomos Lietuvos valstybingumo atkūrimą.

Išeivijos pagalba

Visus tuos procesus mūsų išeivija gali žymiai pagreitinti ir dar labiau juos suaktyvinti, stiprindama įvairiausius ryšius su Lietuva. Antra labai svarbi pagalba Lietuvos Lygai - išjudinimas išeivijoje visų pasyviųjų, kurie dar tebelaiko save lietuviais, įtraukiant juos į aktyvią visuomeninę, politinę, kultūrinę, socialinę ir religinę veiklą. Trečioji sąlyga - mūsų veikime visuotinas sutarimas. Jeigu šiame komplekse truks nors vieno čia išvardinto elemento, Lietuvos laisvė ne artės, o tiktai nuo mūsų tols. Žinoma, tai yra tiktai mano subjektyvi nuomonė, kurios niekam neįtaigoju.

Išeivijos kūrybos pripažinimas

Dar ne taip seniai 1987 netų rudenį, mūsų žymusis poetas Bernardas Brazdžionis jautėsi įžeistas, kad jam buvo pasiūlyta sugrįžti į Lietuvą su Vytės Nemunėlio "Meškiuku Rudnosiuku". Dabar ten pagerbiant Brazdžionį, "Literatūra ir Menas" (nr. 44), atspausdintame straipsnyje Brazdžionis statomas šalia kitų dviejų mūsų poezijos milžinų, tai būtent, Maironio ir Mykolaičio Putino, ir cituojamas jo vienas eilėraštis, sukurtas tikriausiai pirmosios bolševikmečio okupacijos metais, kuris kaip niekada, aktualus šiandieną atsiaidintis dabartinėmis nuotaikomis Lietuvoje. Trumpa citata:

"Šaukiu aš tau, tave užguitą ir blaškomą it rudens lapas,
Į naują vieškelį, į naują buitį, kur niekur šiaurės vėjai neužpūs.
Šaukiu lietuvį burtis prie lietuvio, ir gyvą širdį prie gyvos širdies,
Kad tamsiame vidurnaktyj nežuvę, pakiltum ryt - mečiui gyventi ir žydėt".

Tame eilėraštyje kalba mūsų protevių dvasia, kuri įspėja mus ... "šaukiu iš amžių, ateities nevertas, kas dabarties nedrįso tautai nešt".

Taip mūsų didysis poetas Bernardas Brazdžionis sugrįžo į Lietuvą ir tapo tuo, kuo pirmojo mūsų atgimimo laikotarpiu buvo Maironis.

Manau, jog poeto tremtis, užsitęsusi dešimtmečiais, įgavo gilią prasmę, nes pati Lietuva surado jį Kalifornijoje ir deramai pagerbė.

• Š.m. sausio 10 d. Vilniuje, Kalnų parke Lietuvos Laisvės Lyga ir Lietuvos Demokratų partija suorganizavo demonstracijas, kuriose dalyvavo apie 50,000 žmonių. Manifestacijas valdžia leido. Dalyvavo daug jaunimo. Kalbose buvo reikalaujama, kad Raudonoji armija pasitrauktų iš Lietuvos, buvo atvirai ir labai griežtai kritikuojama Lietuvos komunistų partija, kviečiama kurti demokratines partijas ir stoti į jas nariais. Kalbėtojai smerkė Algį Klimaitį. Matėsi tokie užrašai: "A. Klimaitis - - Maskvos agentas", "Algi Klimaiti, kiek moka Maskva už paslaugas?" "Kapsukas, Brazauskas, Klimaitis - Lietuvos nepriklausomybės duobkasiai", "Okupantai, neškitės iš Lietuvos!". "Lietuvos komunistų partija - Kremliaus tarnaitė!", "Okupantai, lauk!" ir daug kitų.

Matėsi daug trispalvių, perrištų juodais kaspinais. Demonstracijoms vadovavo Antanas Terleckas. Tarė žodį 26 kalbėtojai. Demonstracijose buvo oficialiai atstovaujamos 4 organizacijos: Lietuvos Laisvės Lyga, Lietuvos Demokratų partija, Lietuvos Helsinkio Grupė ir Lietuvos Tautinė Jaunimo Sąjunga.

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo tarybos vardu Vytautas Landsbergis ir Virgilijus Čepaitis pasveikino naująjį JAV prezidentą George Bush'ą.

Šioje vietoje reikia paminėti, kad yra iškilusi kontraversija apie p. Algį Klimaitį, Europos parlamente Strassbourg'e einantį Baltų padalinio (Baltic Intergroup) generalinio sekretoriaus pareigas. VLIKAS tačiau jį neseniai iš tų pareigų pašalino. Nežiūrint to, jis nuvykęs į Lietuvon, gavo iš Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio vadovybės įgaliojimą atstovauti Sąjūdį, įsteigiant prie Europos parlamento informacinę tarnybą, vesti derybas tarp Sąjūdžio ir kitų Europos visuomeninių sąjūdžių bei tarpininkauti, jei būtų skiriama Sąjūdžiui kokia nors parama. Lankydamasis Lietuvoje p. Klimaitis kai kuriais savo pasisakymais ir vizitais pas valdančiuosius, sukėlė lietuvių tarpe Lietuvoje ir išeivijoje nerimo ir nepasitenkinimo. Būtų labai svarbu artimiausioje ateityje paskelbti aiškias informacijas apie šio asmens veiklą.

h.n.

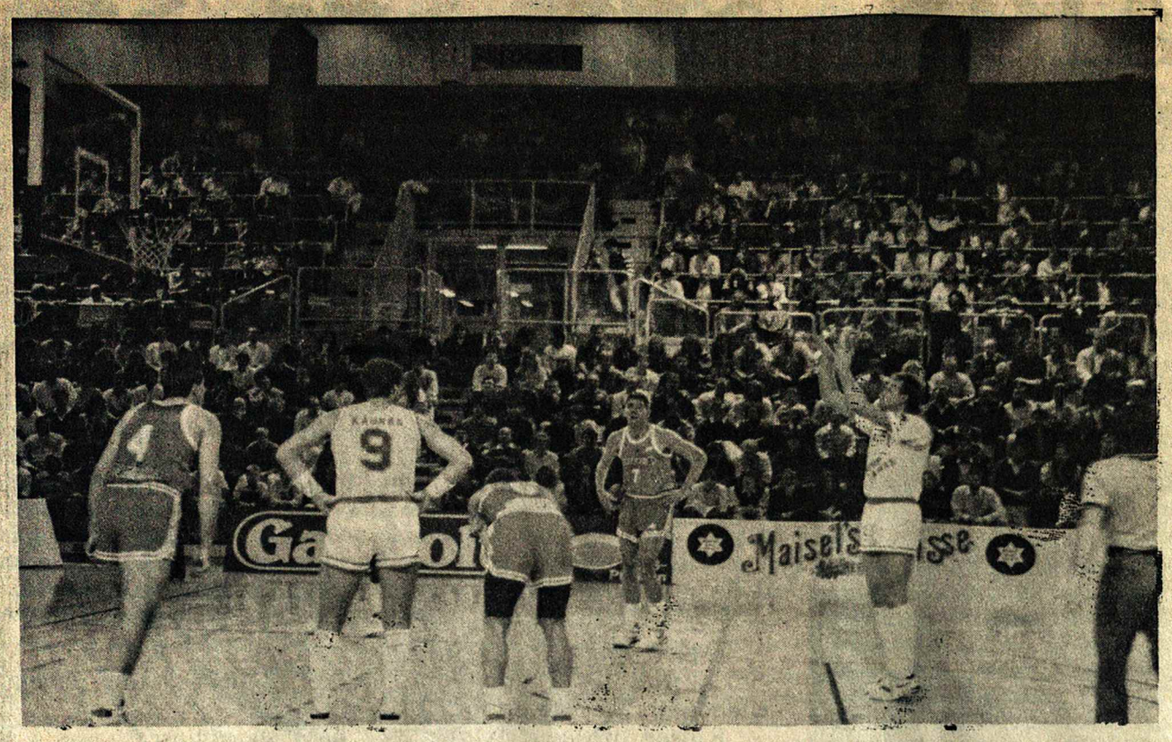

Kauno "Žalgirio" ir "Steiner Bayreute" vyrai Bayreute, Vokietijoje 1989 .I.10 d.
Antano Virbicko nuotrauka

Romas Šileris

KAUNO "ŽALGIRIO" KREPŠININKAI LAIMĖJO ŽAIDYNĖSE BAYREUTHE

Šių metų sausio 10 dieną EUROPACUP krepšinio ketvirtfinalyje Kauno "ŽALGIRIO" vyrams žaidžiant su vokiečių "STEINER BAYREUTH" krepšininkais, kauniečiai laimėjo 99:81 rezultatu.

Žalgiriečiai atvyko į Vokietiją su visom savo garsenybėm: Arvydu Sabonių, Valdu Chomičiu, Rimu Kurtinaičiu ir Sergėju Jovaiša. Komandoje buvo ir jaunesnių žaidėjų, kurių pavardės mums, Vakaruose gyvenantiems, dar nebuvo žinomos. Treneris - Valdas Garastas, kuris nesipriešintų, jeigu jam būtų pasiūlyta perimti Sovietų Sąjungos krepšinio komandos trenerio vietą iš Aleksandro Gomelskio, neturėjo daug ko veikti, nes Vokietijoje krepšinis nėra populiarus, ir gana žemo lygio.

Kauniečiai jautėsi Bayreuthe kaip kokioj treniruotėj. Laikas nuo laiko Sabonis publiką džiugino savo meniškais sugebėjimais. Sabonis negalėjo pilna jėga žaisti, nes jį kankino skausmai. Per pertraukas vis matėsi, kaip jis masažavo savo kojas.

Rungtynių rezultatyviausias ir geriausias žaidėjas Bayreuthe buvo Rimas Kurtinaitis. Jis mėtė ir baudas.

Visai netikėta staigmena buvo, kad į krepšinio rungtynes atvyko 2 autobusai "sirgalių" iš Lietuvos. Tai Sabonio motina, kai kurių žaidėjų žmonos, keletas kolchozo pirmininkų, Lietuvos radijo darbuotojai ir keletas pagyvenusių žmonių. Jaunimo trūko. Bet jų pagalbos šiame silpname žaidime prieš Vokietijos krepšinio taurės laimėtoją "Steiner Bayreuth" ir nereikėjo, nes 4,000 žmonių talpinančioje salėje tų 80-ties žmonių balsas pertraukose buvo girdimas. Prie jų prisidėjo ir keletas vietinių lietuvių. "Sirgalius" priėmė "Steiner Bayreuth" sporto klubas, parūpino nakvynę, pavalgydino. Tikėkimės, kad ir gegužės mėnesį, kai "Žalgiris" vėl žais Dortmundo krepšinio turnyre, atvyks "sirgalių" iš Lietuvos autobusais. Kelionė į abi puses jiems kainavo 60 rublių.

● Jau lietuvių spaudoje buvo rašyta, ką gali patvirtinti ir po keletos metų vėl matę Kauno Žalgirio" žvaigždes, kad vyrams paskutiniųjų metų intensyvus rungtyniavimas neina į naudą. Jie atrodo pavargę, daugiau apatiški, dėl ko stebėtina, nenukenčia lietuviškas draugiškumas su tautiečiais. Pasiklausai apie jų tvarkaraštį, tai jie nežmoniškai daug keliauja į visokius turnyrus, kur sovietai pasipinigauja. "Žalgirio" vyrams tik trupinėliai nukrenta... jų sveikatos kaina.

● Mums Vokietijoje labai įdomu Rimo Kurtinaičio likimas. Jau seniai laikraščiai, televizija skelbia, kad jis atvyks į SSV Hageno krepšinio aukščiausios Vokietijos lygos komandą žaisti. Užklaustas, ar jam apsimoka, Kurtinaitis tvirtina, kad taip. Bet kaip iš tikrųjų yra, - gana plačiai aprašė rimčiausias Vokietijos laikraštis "Frankfurter Allgemeine Zeitung" savo 1988 m. gruodžio mėn. 28 dienos laidoje.

SSV Hageno komanda jau senokai bendrauja su Kauno "Žalgirio" komanda. Šių metų rudenį prasidedančiame sezone jie nori turėti Rimą Kurtinaitį pas save. Rimas atvyktų čionai metams su savo dviem vaikais ir žmona. Kauno "Žalgirio" komandos treneris sutinka su tuo, taip pat ir Lietuvos sporto ministras, kaip rašo laikraštis. Bet čia reikia tartis su Maskvoje esančia "Sov. Intersport" organizacija. Ji reikalauja už Kurtinaitį 250,000 markių sporto prekėmis. Tai 100,000 markių daugiau, negu "Atlanta Hawks" siūlo už Šarūną Marčiulionį, jeigu jis atvyktų į Ameriką. (Sabonio ir Marčiulionio persikėlimas į Ameriką paaiškės po šių metų balandžio mėnesio Pasaulio Krepšinio Federacijos posėdžio, ar profesionalai krepšininkai gali dalyvauti Olimpiadose). Dėl pinigo gal kaip nors ir susitartų, kaip pareiškia SSV Hageno sporto draugijos reikalų vedėjas Joachim Reinecke. Bet pasirodo, kaip Rimas Kurtinaitis teigia, jis pagal Maskvos nurodymą galės čia uždirbti tik 600 dolerių (vos 1,000 markių) per mėnesį. R. Kurtinaitis, kaip mes jį nuo seno pažįstame kandžiai "Frankfurter Allgemeine Zeitung" reporteriui Thomas Daniel ir sako: "Anksčiau Sov. Inetersport šefas prekiavo traktoriais, dabar - žmonėmis, todėl tokia nesąmonė."

"Nesąmonė" - tai jau labai švelnus Rimo Kurtinaičio išsireiškimas. Paskaičiuokime! Per metus Kurtinaitis uždirbtų 12,000 markių, o Maskvai liktų batams, maikėm, triusikams 238,000 markių! Kitaip sakant, 4.8% liktų Kurtinaičiui. Paprastas padavėjas gauna 10-15%. Daugiau negu 1,000 markių jis gautų Vokietijoje socialinės pašalpos su šeima, jeigu visai nedirbtų. 1,000 markių, - tai labai mažo tarnautojo pusė mėnesinio atlyginimo!...

Tokiomis pat sąlygomis savo laiku "Sov. Intersport" pardavė krepšininkę Semjonovą. Ji bežaisdama pradėjo silpti. Paskui paaiškėjo, kad ji jokiais būdais negalėjo kaip reikiant pavalgyti už tuos Maskvos numatytus pinigus.

Aišku, jeigu Rimas Kurtinaitis atvyktų į Vokietiją, pašelptume, nereikėtų nei jam, nei šeimai badauti. Bet ir Lietuvoje reikėtų kuo greičiau atsikratyti tos badinančios Maskvos "globos".

VASARIO 16 PROGA

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PRAŠO AUKŲ VISUOMENINEI - TAUTINEI VEIKLAI PAREMTI

Kanados Lietuvių Bendruomenė, vienintelė Kanadoje, nuolatos rūpinasi Lietuvos ir jos suverenumo reikalais, palaiko nuolatinius ryšius su Kanados vyriausybių institucijomis ir kitų pavergtų tautų organizacijomis, informuoja Kanados valdžią bei spaudą, tuo iškeliant Lietuvos vardą plačiajai Kanados visuomenei.

Per Kultūros ir Švietimo komisijas, ji dirba lietuvybės ir jos vertybių išlaikymui ir puoselėjimui čia Kanadoje bei jos perdavimu jaunajai kartai.

Už metų bėgyje suaukotą $20 ar daugiau sumą, **išduodami pakvitavimai nuo pajamų mokesčio.**

Prašome naudoti specialius vokelius, gaunamus apylinkių valdybose.

Prašome aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti:

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8

KLB KRAŠTO VALDYBA

LIETUVOS MEDIS

O, ąžuole, Lietuvos medi šventas,
Kiek tavo lapų gražiausių
Anąmet nugraužė kandys?...

Kaip mūsų širdys dejavo -
Bejėgiai tau buvom padėti,
Ne vienas tikėti nustojo,
Kad vėl kada nors sužydėsi.

Bet saulė skaisti Lietuvos
Aure, tamsumus vėl prašalina,
Naujieną šviesos ir tiesos
Neša sąžinei mūsų nualintai.

O ąžuole, Lietuvos medi šventas,
Vėl renkasi tavo vaikai
Amžiną ugnį kurenti.

A.Ž. (Iš Lietuvos)

XXXII-jų KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ ŽENKLELIO KONKURSAS ATŠAUKTAS

XXXII-jų KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ Rengimo Komitetas paskelbė ženklelio konkursą, kuris baigėsi pereitų metų lapkričio mėn. gale. Apgailestaujame, kad dalyvių skaičius buvo mažas ir nebuvo galima paskelbti laimėtojo verto premijos. Taigi, buvo atsisakyta oficialių XXXII-jų KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ plakatų. Laiškų antgalvės ir suvenyrinės medžiagos. Leidinio viršeliui pakviestas menininkas .

Rengimo Komitetas dėkoja konkurso dalyviams už jų pastangas, linkėdamas jiems sėkmės tolimesniuose darbuose. Prisiųsti projektai bus grąžinami.

XXXII Kanados Lietuvių Dienų Rengimo Komitetas

o ŠIAIS METAIS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS VYKS **LONDON, Ont. mieste GEGUŽĖS men. 20 - 21 d.d.** **/žiur. skelbimą 2 psl./.**

/Gaila, kad nebus ženkliuko. Bent lipinuką reiketų, konkursui neįvykus, užsakyti pas tą patį dailininką, kuris sutiko padaryti leidinio viršelį. Lipinukai yra labai populiarus ir naudingi. Gal dar nevelu tai padaryti. Red./

Dobilas

IŠMESTINUKAS

APYSAKA

III-ioji dalis.

KARAS BAIGĖSI, BET KAS TOLIAU?

/ tęsinys /

3. - Negražiai, labai negražiai pasielgė jūsų vyrai taip nešvariai suvesdami sąskaitas. Bet gi tau ant kaktos neužrašyta, kad esi rusė, o dėvėti ženklą "O" ant drabužių dabar niekas nebereikalauja. Kitaip apsirengusios tavęs neatpažins. Nusiramink ir sėsk šalia manęs,- padrąsino Laima. Kiek pagalvojusi, tęsė:

- Ar tik vieni raudonarmiečiai tenai randasi? Ar nėra amerikiečių kareivių, kurie jus apsupo?

- Yra vienas, matyt aukštesnio rango amerikiečių karininkas. Jis sėdi atviroje mašinoje gatvėje, prie fabriko kampo. Jis mane matė, bet nieko nesakė. Kaip minėjai, tikrai, niekas manęs neatpažintų,- kalbėjo Valerija.

- Baimė dažnai atima nuovoką. Kadaise ir man yra taip atsitikę, ir blaškaisi visai be reikalo. Na, ką pasakysi, kad štai aš tave paversiu į lietuvaitę ir būsime abi atbėgusios iš Lietuvos. Iš tikrųjų, gi esi pas mane nuo vokiečių atbėgusi. Kodėl negali būti mano sena pažįstama iš to paties kaimo?

- Rimtai kalbi, ar juokauji? - susirupino Valerija.

- Nieko kito nereikia, tik vykusiai pameluoti. Turėtum tai gerai mokėti. Rusijoje tebuvau vos trejetą metų ir tai tą pagrindinį mokslą puikiausiai išėjau. Tennemeluosi, negyvensi. Taigi, dabar esi lietuvė ir to mano buto šeimininkei ar kaimynams pilnai užteks. Pasilik pas mane, kol susitarsime su šeimininkais. Vėliau galėsime abi nueiti pas Vosylių. Markių pakankamai turiu, o šeimininkams jų kaip tik trūksta, ir tikiu, kad viskas bus tvarkoje.

Su šeimininkais Laima susitarė greitai. Laikinai abi pasitalpino tame pačiame kambaryje ir joms pažadėjo viršuje erdvų ir dideliais langais kambarį.

Pasiteiravusios, surado ir apleistą kepyklą ir joje ne tik Vosylių, bet dar tris, nenorinčius grįžti į savo kraštą vyrus. Dabar Valerija dažnai juos aplankydavo ir nunešdavo ryšulėlius maisto.

Įvykiai vijosi įvykius ir štai jau buvo praėjusios trys savaitės sklindant visokiems gandams. Vieną vakarą abi moteris netikėtai aplankė iš gretimo miestelio grįžęs šeimininkas. Pranešė, kad ten jis pastebėjęs įvairių tautybių pabėgėlius, besiburiančius buvusiose kareivinėse. Tos žinios seniai laukė. Jau sekančią dieną Laima, užsikrovusi kuprinėlę, išvažiavo į miestelį. Popietyje ji stovėjo prie plevėsuojančių vėliavų, kurių tarpe ir mūsų trispalvė iškilmingai kabojo. Nedelsdama įsmuko į pravirus vartus. Kelios moteriškės kalbėjosi kažkokia svetima kalba. Įsidrąsinus, prakalbino vokiškai ir viena jų, supratusi, ko ji nori, parodė ranka į dešinįjį priestato galą. Laima nuskubėjo prie nurodytų durų. Jas pravėrusi, išgirdo aiškiai šnekant lietuviškai. Jokios abejonės- buvo savųjų tarpe.

Paaiškėjo, kad į tą buvusį kariuomenės garažą jau susirinko 7-ios lietuvių šeimos. Šalia prie jų- keliolika pavienių latvių. Kitame bloke buvo susikimšę keli šimtai italų. Dar keliolika nuošaliai nuo visų laikėsi, pasivadinę save be pilietybės. Jie kalbėjo slavų kalbomis.

Lietuvių būrelio seniūnas jaunas, protingo veido ir gražios išvaizdos, buvęs generolo Plechavičiaus armijos kareivis, maloniai įtraukė Laimą į maisto ir patalpų sąrašą ir pavaišino dideliu gabalu šokolado ir karštą, čia pat ant geležinės krosneles verdančią, kava. Kadangi Laima buvo viengungė, tai pakliuvo į didelį kambarį su aštuoniomis lovomis. Laima, pasirinkusi lovą prie pat lango, prie jos pririšo popieriaus lapą su įrašu "užimta".

Vėliau prasidėjo neoficialioji dalis, pasikalbėjimas. Ji pasijuto tikrai lyg papuolusi į savųjų šeimos būrį. Apie savuosius nieko naujo nesužinojo. Kai kurie iš ten esančių šeimų buvo visai neseniai atsiskyrę nuo savo ištikimųjų arkliukų, kuriuos, jau beveik baigiantis karui, vokiečiai atėmė, išduodami keliolikos vokiečių markių orderį. Laima pasijuto laiminga, nes ir gandai, sklidę anksčiau, kad galės prievarta pabaltijiečius grąžinti, nepasitvirtino. Visiems buvo paskelbta, kad tokio grąžinimo nevykdys. Pasiteiravusi aplinkiniais keliais, Laima dar sužinojo, kad tie, save pavadinę be pilietybės, daugumoje yra tokie pat, kaip Valerijos draugas Vosylius ar kiti pabėgę iš priverstinos repatriacijos. Jų ateitis dar nebuvo aiški, bet tikėtasi, kad surištomis rankomis gal irgi nebus grąžinti. Atsitiktinai su vienu iš jų pasikalbėjus, atrodė, kad jie dar karštligiškai nerimo ir pasimainydami patruliavo naktį, kad likusieji galėtų ramiai miegoti.

Prisirinkusi naujienų ir paskutiniųjų gandų, Laima skubiai važiavo atgal. Į čia važiuodama ji buvo susirūpinusi, nervinga ir netrikrumas ją gąsdino. Dabar, grįžtant su didele viltim ir šviesiais pragiedruliais, ir kelias, ir apylinkė atrodė įdomi.Pravažiavo išverstus per kanalą didingus tiltus, paskandintus, bet dar su išsikišusiais deniais didžiulius, visokių gėrybių prikrautus laivus. Prie kai kurių įsidrąsinę užsieniečiai lengvino jų dar vandens neapsemtą naštą. Prie vieno pasidaryto lieptelio darbavosi keli prancūzai, kurių šneką Laima šiek tiek suprato, prisiminus mokyklos suolą. Vienas jų užkalbino Laimą, pasiūlydamas žuvų konservų ir šokolado. Laima dovanas priėmė ir pasidalinus keliais žodžiais, išsiskyrė, nes traukė namai. Žinojo, kad pasilikusieji laukė žinių. Daugelį tokių kanalu plaukiusių laivų, užleidžiant priešui, vokiečiai buvo įsakę sunaikinti. Vietiniai bijojo prie jų prisiartinti, bet užsieniečiai džiaugėsi jiems palikta dovana.

Tą vakarą buvusioje kepykloje, tamsiame skroblų miške, užsidangsčiusi visus plyšelius, penketukas padarė ypatingą sueigą. Išsamiai įvykius išpasakojo Laima. Vosylius ir jo bendrai pradžiugo ypač sužinoję svarbiausią- kad išvežtuosius į darbą draugus patalpino kitoje stovykloje ir jiems ten ruošiami dokumentai; kad jie randasi ne už spygliuotų tvorų, bet su leidimais gali ir išeiti. Pasirodo, kad kaip ir iš kareivinių išėję, kai kurie bastosi po apylinkes ir prievartauja vietinius gyventojus. Vieną bažnytkaimį iševakuavo ir ten sutalpino repatrijuojančius. Kalbos sklido, kad iš to kaimo vokiečiai buvo iškraustyti dėl blogo elgesio su pašauto amerikiečių lėktuvo įgula. Klausimais apipylė Laimą ir apie viską reikėjo pasikalbėti.

Naujos viltys nušvietė niūrias ir apleistas kepyklos patalpas. Valerija buvo jau pavalgydinusi besislapstančius, o ir žaliuoju gėrimėliu pavaišinusi. Betgi šis vakaras buvo ypatingas ir linksmas žinias verta kuo aplaistyti. Taigi, stiklai vėl lyg nejučiomis pradėjo keliauti ratu, užsikandant konservais. Laima neatsilikdama ištuštino savąjį stiklą. Apdalinus antruoju, jau patalpose pradėjo kilti klegesys, o trečiuoju apdalinus - nuotaika visai pasitaisė. Galų gale buvo nuspręsta, kad sekančią dieną Laima ir Vosylius važiuos į tą miestelį ir dar geriau apsižvalgys bei atveš daugiau žinių. Greičiausiai ir patalpas ten visiems žmoniškesnes suras. Viltys augo, taigi ir vėl praslinko stikinėlė.

/ bus daugiau /

KULTŪRINIS PUSLAPIS

SUKAKTUVININKAS- DAIL. VIKTORAS VIZGIRDA

Š.m. sausio mėn. 14 d. Domininkonių vsd., Garliavos vls.,Kauno apskr. gimęs dail. Viktoras Vizgirda minėjo savo 85-tąjį gimtadienį. Ne tėvynėje, ne Vilniaus Dailės Akademijoje, bet Amerikoje, Bostono mieste, kuriame įsikūrė, okupacijų ir karo išvadoje, nuo 1950-ųjų metų.

Tapytojas, vitražistas, knygų iliustratorius, pedagogas, skatintojas tikrųjų vertybių mene, gyvais dailės klausimais straipsniais Viktoras Vizgirda nuosekliai vystydamas individualų stilių, užima vieną reikšmingiausių vietų lietuvių dailės istorijoje. Jau jaunystėje stebino neįprasta kompozicija, skirtingu priėjimu prie temos ir savitu koloritu. Jo braižas spontaniškas ir intensyvus. Jo sukurti vitražai pasižymi originalia kompozicija ir išbalansuotu deriniu tarp liaudiškai primityvaus pasisakymo ir turtingai niuansuotų spalvų.

1926 m. baigęs J.Vienožinskio tapybos studiją Kauno Meno Mokykloje, gavo bronzos medalį už tapybos darbus. Po to metus laiko studijavo tapybą Paryžiuje. Dvylika metų dirbo pedagoginį darbą Raseinių ir Pagėgių gimnazijose, Kauno Amatų Mokykloje ir dažytojų kursuose Kaune. 1932 m., kartu su dail.A.Gudaičiu, skulpt. J.Mikėnu ir dail.A.Samuoliu įsteigė ARS dailininkų kolektyvą, o 1937-38 m. buvo Lietuvos Dailininkų Sąjungos pirmininku. 1940 m.- Vilniaus Dailės Akademijos inspektorium ir sekančiais metais- direktorium iki 1943.III.16 d., kada Hitlerio okupacinė valdžia uždarė visas Vilniaus aukštąsias mokyklas.

Išeivijoje Freiburg i.Breisgau 3 metus buvo tapybos studijos vedėju ir administracijos direktorius École des Arts et Métiers.

Jis yra dalyvavęs visose Lietuvių Nepriklausomųjų Dailininkų D-jos ir Lietuvos Dailininkų Sąjungos rengtose parodose Lietuvoje, Rygoje ir Talline,išeivijos rengtose parodose Europoje, Amerikoje ir Kanadoje tiek lietuvių, tiek amerikiečių parodose ir festivaliuose. Straipsniais praturtino mūsų dailės literatūrą "Naujojoje Romuvoje", "Lietuvos Aide", "Aiduose" ir Lietuvių Enciklopedijoje.

85-kių gyvenimo metų eilė randa dail. Viktorą VIZGIRDĄ dar tokiu pat žvaliu, sodriu teptuku ir pilna atsiminimų širdim. Gabus pasakotojas ir su plunksna rankoje - ar sakytume - prie elektrinės mašinėlės klavišų - galėtų dar įdomių mūsų dailės gyvenimo peizažų užfiksuoti.

b.

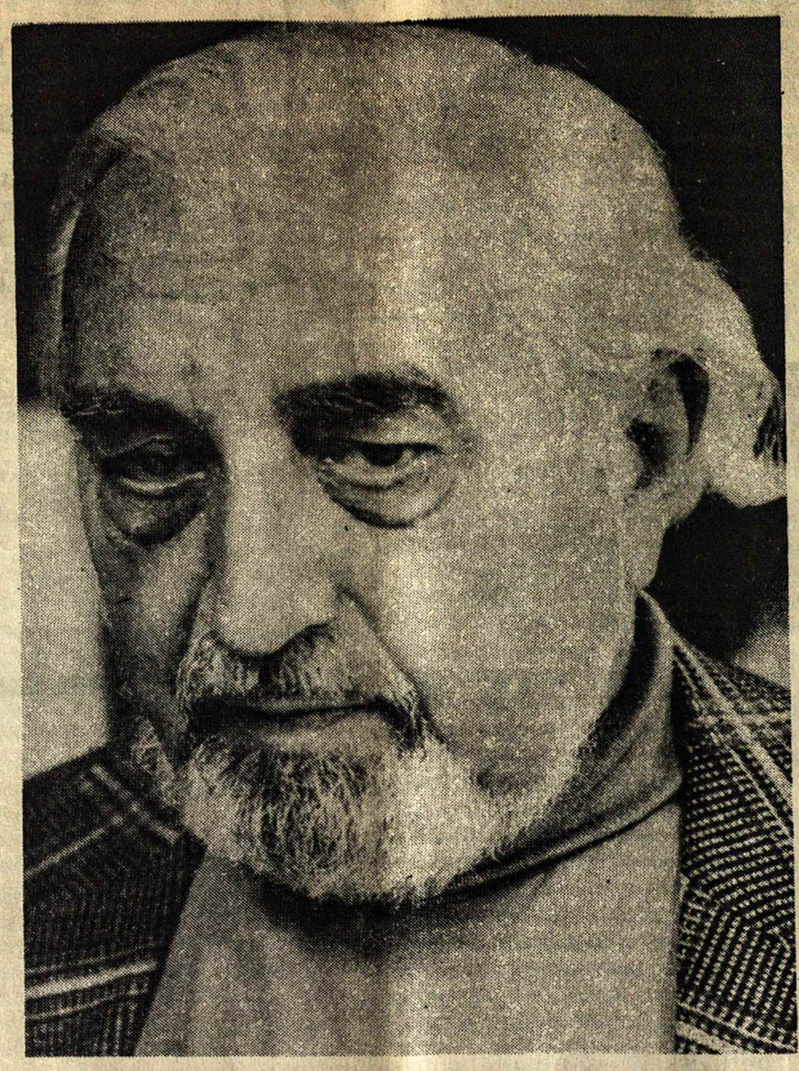

Dail. Viktoras Vizgirda — Nuotr. Vytauto Maželio

Irena MIKŠYTĖ

MAESTRO

/ Šią kino apibraižą, skirtą Kipro Petrausko 100-osioms gimimo metinems, autore paraše Lietuvos Televizijos užsakymu, tačiau filma liko nesusukta/

/ tęsinys /

3. - Tuojau, tuojau, - sukrunta atsisveikinti Kipras, - iki pasimatymo, mergaitės.

- Gorskaja, - apmaudžiai trepteli koja Tosė, - dedu galvą - įsimylėjusi...

- O gal atvirkščiai? - suabejoja Alė.

Šlajos nuvažiuoja. Alė žiūri į Kipro nuotrauką su autografu. Ji dar nenujaučia, kad likimas jai skyrė šį Romeo.

Kipras baigia gerti arbatą.

- Tai kaip ten buvo su ta Gorskaja? A? - žaismingai klausia žmona.

Kipras keliasi nuo stalo, bučiuoja žmonai ranką...

- O gal vis dėlto ko nors užvalgysi?- klausia Petrauskienė.

- Juk žinai, kad nevalgau prieš spektaklį. Kam siūlai?

Žmona jaučia, kad vyras vėl nerimaus, grįžęs į savo kambarį, vėl vaikščios iš kampo į kampą, nervinsis. Ji kaštligiškai ieško išeities. Čia po kojomis pasimaišo namiškių numylėtinis seteris - Breta. Petrauskienė nusitveria išganingos minties:

- Kiprai, gal išeitum valandėlę pasivaikščioti? Bretą išvestum...

- Aš šunų nevedžioju. Aš su jais tiktai medžioju.

Bet Breta gudruolė. Ji neraginta dantyse atneša savo pavadėlį. Kipras juokiasi, plekšnoja šuniui per sprandą:

- Na gerai jau, gerai... įkalbėjai. O dar sako, kad gyvuliai neturi proto, - garsiai svarsto rengdamasis. - Kiek šunų turėjau - nė vieno nebuvo kvailo. O žmonių - kiek nori... Jei kas teirautųsi, sakyk - po valandos būsiu.

Sunėręs rankas už nugaros, iškėlęs galvą, senasis Maestro oriai žingsniuoja Vingio parko link. Kone visi sutinkami žmonės jį sveikina. Kipras skrybėlės nenusiima - tik kilsteli prie jos ranką. Kur čia spėsi nusiiminėti...

Breta, šuniška maniera viską pakeliui uostinėdama, pritempia šeimininką prie skelbimų stulpo. Ir vėl nerimas pasibeldžia Kipro širdin, nors ir stengiasi jis į afišą nežiūrėti.

Pyptelėjusi prie šaligatvio sustoja "Pobeda". Iš mašinos išlipa dainininkas Antanas Sodeika. Senas jaunystės bičiulis ir kolega, brolio Miko mokinys.

Draugai sveikinasi.

- Tai vis autokarais važinėji, - erzina Sodeiką Petrauskas, - todėl ir storėji...

- Kad įpratau, tai matai, per daugelį metų. Juk pirmąjį automobilį nusipirkau dar per aną, pirmąjį karą. Paskaičiuok, kiek metų važinėju...

- Skaičiuoju, skaičiuoju... Šoferio Antano Sodeikos stažas didesnis negu operos dainininko.

- Kas gali, tai matai, su pačiu lygintis, - atsikerta Sodeika, mostelėjęs galva afišos link, - į amerikonišką rekordų knygą, kaip ją ten... Gineso būsi įrašytas... Sėsk, pavešiu. Nepavark šiandien.

- Tai matai, - mėgdžioja Sodeikos mėgstamą priežodį Kipras, - tai matai, kad su panele, - rodo į Bretą. - Negaliu. Kitą kartą.

- Gaila, jau ne aš būsiu Jagas šį vakarą, - atsisveikindamas sako Sodeika ir sėdasi mašinon. Staiga išsiropščia ir susigraudinęs žiūri į bičiulį...

- O pameni, Kiprai, kaip viską pradėjom? Tąsyk Kaune. Susirinkę iš visų pasviečių. Rodos, tik vakar tai buvo

Sodeika, apkabinęs Kiprą per pečius, tyliai dainuoja kupletą iš Žermono arijos:

Užmiršai tėvų kapus
Ir gimtuosius tuos laukus,
Kur jaunystėj gyvenai...

Nebenorėdamas graudintis, Sodeika lipa į mašiną, pamojuoja bičiuliui ranka ir nuvažiuoja.

Kaip neprisiminsi... Kipras puikiai prisimena, kaip 1920-aisiais metais sugrįžo į "gimtuosius tuos laukus"...

1920-ųjų metų Kaunas. Geležinkelio stotis. Bėgioja laikraščių pardavėjai, siūlydami "Lietuvos žinias", "Kultūrą", "Vairą". Kipras Petrauskas, elegantiškas, su šviesiu kostiumu, plokščiadugne šiaudine skrybėle, pasistatęs lagaminą, nusiperka laikraštį ir užkalbina stoties tarnautoją:

- Sakyk, meldžiamasis, kaip man nusigauti į Dusmenis?

- Bene iš toli ponas būsi, kad nežinai?

- Iš Peterburgo. Seniai namuose nebuvęs...

- Aha... Teks autobusu iki Daugų pasikratyti, po to jau važeliu...

... Autobuse ankšta, daug važiuojančių. Už lango slenka taip seniai matyti tėviškės vaizdai. Rodos, tebeskamba virš laukų ir ežerų motinos daina... Ausį glamonėja gretimai įsitaisiusių moterėlių dzūkiška šneka .

Kipras išskleidžia nusipirktą laikraštį. Pavartęs skaito: "Kaune Vildmano-Zaidmano diriguojamas simfoninis orkestras 1920 metų sezone jau griežė Šuberto "Nebaigtąją simfoniją", Grygo "Petro Giunto" antrąją siutą, Bethoveno uvertiurą "Egmontas"... Įdomu. Tikrai seniai bebuvau namuose".

Pats vasaros gražumas - rugpjūčio mėnuo. Prie gonkų motina ravi daržėlį. Tyliai sau dainuoja. Pajutęs svetimą, suloja šuo. Motina atsitiesia ir žiūri, prisidengusi akis nuo saulės. Ne iš karto pažįsta sūnų nebuvėlį. Pažinusi šaukia:

- Mikai, Mikai, Ciprukas parvažiavo!

Šluostydama rankas į prijuostę, motina puola pasitikti sūnaus. Į gonkelius išeina ir Mikas. Tikras amerikonas - su liemene, per pilvą laikrodžio grandinėlė. Užraityti ūsai.

Motina glėbesčiuoja Kiprą. Negali atsidžiaugti.

Apsikabina ir broliai.

- Tai kokie mano sūneliai - kaip ąžuolai, - gėrisi motina.

- Pasirodyk, kaip išaugai, - sako Mikas, - juk dar geltonsnapį palikau.

- Na bet ir tu, Mikai! Sutikęs gatvėj ir nepažinčiau - kaizeris ne kaizeris, milijonierius ne milijonierius... Kiek metų nesimatėm?

- Skaičiuok nuo 1906-ųjų. Dabar dvidešimtieji...

- Taip ir nebesulaukė tetušis judviejų, - graudinasi motina.- Tai būtų pasidžiaugęs...

Abu broliai nuščiūva. Kipras apkabina motiną. Mikas suskanta nešti trobon lagaminus. Paskui apsigalvoja.

- Yra gi jaunesnių. Adakri!- šaukia.

Pasirodo paauglys berniukėlis.

- Štai tavo dėdė dainininkas, Adakri, atvažiavo. Žiūrėk ir įsidėmėk - Peterburgo panelių numylėtinis Kiprijonas Piotrovskis!

- Ko čia prie vaiko niekus kalbi! - nepatenkintas nutraukia Kipras. - Na, sveikas sūnėne! Gal ir tau kokių lauktuvių atsiras.

Adakris ima kelioninį krepšį, Mikas - lagaminą ir neša į trobą. Kipras, pasirąžęs, įkvėpęs gimtinės oro, dairosi aplink.

- Sodas kaip suaugo...

- Kaip ir jūs, vaikeliai. Suaugo sodas. Vaisius veda...

Motina sėdasi gonkose ant suolelio, greta pasisodina Kiprą.

- Cipruk... O tu vis vienas? Kada marčią parvesi? Seniai laikas... Matai, Miko jau koks berniokas laksto...

Kipras rausiasi vidinėj švarko kišenėj. Ištraukia portmonė, o iš jo - nuotrauką.

- Ar tokia, mamyt, į marčias tiktų?

Motina, dar kartą nusišluosčiusi į prijuostę rankas, atsargiai paima nuotrauką.

- Oi, kokia gražuolė. Karalaitė, ir tiek. Gal ne mūsiškė?

POEZIJOS KONKURSAS ANGLIŠKAI RAŠANTIEMS

AMERIKOS POEZIJOS SĄJUNGA /**American Poetry Association/** skelbia šių metų POEZIJOS KONKURSĄ. Jame gali dalyvauti i r KANADOJE gyvenantys rašytojai. Konkurso tikslas- surasti mažiau žinomus poetus ir atspausdinti antologijoje jų eilėraščius.

* Kiekvienas autorius gali pasiųsti 6 eilėraščius, kiekvieną neilgesnį 20-ties eilučių šiuo adresu:

American Poetry Association, Dept.CT-17, 250 A Potrero Street, P.O.Box 1803, Santa Cruz, CA 95061-1803.

Paskutinė data - š.m. BIRŽELIO mėn. 30 d.

Didžioji premija - $1.000; I-oji premija - $500.

Viso bus paskirta 152 premijos $11.000,- sumoje.

Kiekvienas prisiųstas eilėraštis turės galimybę būti atspausdintu American Poetry Anthology leidinyje.

****

- Iš Petrapilio. Kartu dainavom...

- Kad ir iš Petrapilio, vaikeli. Jei tik tau patinka. Klebonėlis perkrikštytų...

Kipras neklauso. Kalba lyg pats su savim:

- Jos tėvai, mamyt, kitaip galvoja. Panelė iš labai geros šeimos...

- Tai visai kaip ir mes: nei kada su tėvu barėmės, nei mušėmės - vis geruoju ir geruoju.

- Ne tai, ne tai... - atsiima ir slepia kišenėn nuotrauką Kipras. Iš trobos išeina Mikas.

- Jūs čia pasikalbėkit, vaikeliai, o aš valgyt greitai suruošiu, - pakyla nuo suolelio motina.

- O mes pasivaikščiosim su Miku kokį pusvalandį, mama, - kyla ir Kipras.

Broliai nutraukia takučiu pro gimtąją sodybą - į laukus, prie ežero. Iš pradžių kalba lyg ir nesirezga. Kipras žvilgteli į saulę, paskui į laikrodį. Tą patį, Miko jam dovanotą.

- Išsaugojai? - klausia Mikas.

O kaipgi. Čia mano talismanas. Buvo kartu su manim visuose Marijinkos spektakliuose... Bet kaip tu sugalvojai iš tos savo Amerikos parsibelsti?

Mikas rausiasi švarko kišenėje ir ištraukia suglamžytą laišką.

- Skaityk...

Kipras skaito:

Mielas mūsų sūneli!

Tavo laišką, rašytą į mus nuo 13 dienos sausio 1916 metų, apturėjau tik 29 dieną rugsėjo 1919 metų. Daugiau laiškų nei nuo tavęs, nei nuo kitų savo vaikų niekuomet per penkerius laike karo metus neapturėjau. Kur yra kiti mano vaikai, tavo broliai ir sesuo - aš nežinau ir negalima žinoti, nes pas mus vis dar neramu ir pašto nėra(..)

Aš tavo motina, pasilikusi vienų viena, taipgi nebeišsigaliu ir kasdien laukiu mirties...

- Tai, va, kaip čia nevažiuosi. Kai tik atsirado galimybė - tai ir išsirengiau... Paviešėsiu ir vėl grįšiu atgalios. Palikau Bostone įkūręs lietuvišką konservatoriją, dar visokių neužbaigtų reikalų... O tu?

- Ilgai turbūt ir aš neužsibūsiu. Grįšiu Petrapilin. Teatre po revoliucijos, žinai kas daros? Salė lūžte lūžta! Darbininkai, kareiviai, moklseiviai - visai kita publika. Viskuo, kas vyksta scenoje, tiki. Kaip maži vaikai. Apgaudinėti juos sąžinė neleidžia. Man rodos, niekada taip gerai nedainavau.

- Cipruk! Cipruk! Mikai! Namo! - šaukia motina.

- O!... - juokiasi Kipras, - mamos valdžia pati geriausia. Grįžtam.

Broliai pasuka namų link.

Mikas, šelmiškai dirstelėjęs į brolį, klausia:

- Ar kartais ne ta Rozalija Gorskaja, apie kurią kažkada rašei, tave atgal į Peterburgą traukia? Prisipažink! Važiuotum geriau su manim į Ameriką, aš ten bematant tau karjerą sukombinuočiau.

- Ačiū! Žinau tą amerikonišką karjerą - lietuviškose parapijose giedoti, saliūnuose alų siurbiantiems piniguočiams dainuoti.

Mikas jaučiasi kiek užgautas.

- Kas nori - piniguočiams dainuoja, kas nori - darbininkams. Aš, pavyzdžiui, Amerikoj pagal Juliaus Janonio žodžius dainų parašiau: "Neverkit pas kapą", "Kalvį". O ir dar kitų - "Badaujančių giesmę", "Sukelkime kovą", "Darbininkų giesmę"... Ne visada teisybė, kad "kieno važy sėdi, to ir giesmę giedi". Nuo žmogaus pareina. Aišku, amerikiečiai - ypatingi žmonės, - tęsia savo mintį Mikas. Jie mėgsta pagarsinimą, sensaciją. Štai, jei galėtum afišoje parašyti: "Karuzo bendramokslis" arba "Dainininkas, kuris mokėsi pas Karuzo mokytoją", - publika garantuota, Klausyk, Kiprai, o jeigu tau iš tikrųjų pavažiavus Italijon? Štai aš buvau užsokęs Paryžiun, mokiausi groti vargonais pas Šarlį Vidorą, klausiau paskaitų Sorbonoje... Labai prašviesėjo galva.

- Gal ir neprošal būtų užsienin pavažiavus? Gal ir koks angažementas pasipainiotų...

- Antra vertus, daugelis dabar namo, į Lietuvą iš įvairių pasviečių grįžta, - pertaria brolį Mikas. - Va, Kaune nebloga kompanija susirinko: Šimkus grįžo iš Amerikos, Gruodis (pameni, aš jį dar Obeliuose mokiau) -iš Jaltos, Oleka, Kačanauskas - iš Petrapilio, Tallat Kelpša - iš Berlyno. Jį turbūt taip pat prisimeni?

- O ką jie veikia? Bene vargoninkauja?

- Nebe tie laikai... Kas Kaune Naujalio įkurtoj muzikos mokykloj mokytojauja, kas su koncertais po Lietuvą važinėja. Sukruto visi. Lietuvių meno kūrėjų draugiją sutvėrė. Yra ten ir muzikų sekcija...

Bekalbėdami broliai pareina į namus.

Čia jau stalas balta staltiese užtiestas, duonos priraikyta, pieno ąsotis pastatytas, ir motina žengia iš virtuvės, dubenių cepelinų nešina.

Atneša diedas kukulių viedrą.

Pum pu-dlium, pum pu-dlium, kukulių viedrą... - uždainuoja Mikas savo kūrybos dainą. Kipras jam "turavoja". Dar išraito papildomą frazę ir užbaigia dainą su aukštuoju "do", tarsi kokią itališką ariją.

- Oho! - stebisi Mikas. - Neblogai tave Gabelis išmokė.

Susėda trise už stalo. Motina pagal seną paprotį persižegnoja. Broliai iš padilbų susižvalgo (jie jau seniai nustojo vaikščioti į bažnyčią), bet iš pagarbos motinai taip pat ant greitųjų "sumeta" kryžiaus ženklą. / b.d. /

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE

KAUNAS Lietuvos miestų herbai — *dail. Telesforas Valius* — iš *Algirdo Gustaičio Lietuvos žemėlapio*, išleisto Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugijos, Čikagoje, 1982 m.

• KAUNE buvo surengtas du vakarus trukęs poeto Kazio Binkio 95-tojo gimtadienio minėjimas. Buvo skaitoma jo poezija ir patiektos ištraukos iš jo teatro veikalų.

BUVĘ TREMTINIAI SUSIRINKO JURBARKE

Jurbarko Kultūros Klube viešai susirinko jurbarkiečiai - tremtiniai ir politiniai kaliniai. Jie visi pergyvenę įvairiausius kankinimus- dvasinius ir fizinius. Vieni jau pražilę, kiti - vidutinio amžiaus. Tai taip įžūliai raudonųjų diktatorių pavadintieji "liaudies priešai", jų vaikai ir gimusieji trėmime.

Susirinkimą atidarė Romualdas Staugaitis, pradėjęs tremtinio kelią būdamas 14 m. amžiaus prie Laptevų jūros. Iš ten mažai kas besugrįžo į savo tėvynę. Ledynai, jūra žino, kiek jų ten užmigo amžinu miegu.

Kalbėjo svečias iš Kauno Juozas Enčeris, šalia atsiminimų, pabrėžęs ir įsteigtojo Tremtinio Klubo uždavinius bei siekius. Šilalės ir Kvedarnos grupių narys Kęstutis Balčiūnas pasidalino savo išgyvenimais,einant sunkiuoju tremtinio ir politinio kalinio keliu, ir kiti. Apie tremtinių finansinius reikalus kalbėjo socialinio aprūpinimo skyrių darbuotojai ir buvo išrinkta Jurbarko Tremtinių Klubo Taryba.

• VILNIAUS Valstybinio Akademinio Operos ir Baleto Teatro balerina Jolanta Valeikaitė garsėja užsienio teatruose, laimėdama pirmąsias vietas. Neseniai ji dalyvavo dviejuose konkursuose- Varnos mieste tarptautiniame ir Sov.Sąjungoje, kur buvo labai gerai įvertinta už solo šokį. Taip pat Paryžiuje.

• Rusų kalbos ir literatūros mokytojams nerusiškose mokyklose nuo 1983 m.mokamas 15% priedas Lietuvoje. Tačiau lietuvių kalbos ir literatūros mokytojams nelietuviškose mokyklose dirbantiems - jokio priedo nemokama. Ir šiandien tai dar tebegalioja, taip vadinamos "tautų draugystės" vardan...

Taip pat rusiškose pasų dalyse ir toliau iškraipomos ir slavinamos tėvų vardų formos, pridedant rusiškas tėvavardžių priesagas /-ovič, -evič,-ovna, - evna/. Tėvo vardą lietuviai rašo kitaip: s.ar d. Jono, Petro, Algirdo ir t.t. Taip turėtų būti rašoma ir visose pasų dalyse, ar kituose dokumentuose.

• VILNIUJE atidaryta kavinė "OPERA", netoli Vilniaus Operos ir Baleto Teatro. Šio teatro nariai galės kavinėje pietauti nuo 1-5 val.p.p. Vėliau su nario bilietais bus įsileidžiami 12-kos kūrybinių sąjungų bei draugijų atstovai.

Yra paruošti du specialūs "Operos" valgiai: desertas "Simfonija" ir kepsnys "Nata"./Turbut reiškia muzikos rašytinę gaidą./. Kavinė, kaip skelbiama, bus atidaryta iki 1 val.r.

• LIETUVOS ŽURNALISTŲ SĄJUNGA siūlo įvesti **Knygnešių Dieną** kovo mėn. 16 dieną. Tai sutampa su Jurgio Bielinio gimimo diena ir tokiu būdu būtų pagerbti lietuviškosios spaudos draudimo laikų knygnešiai.

• VILNIAUS dailininkas Erikas Varnas sukūrė medalį paminėti **dr.Vinco Kudirkos 130-tajam gimtadieniui.**

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI

Dr. Gv. Valančius

Padidinta Gardino miesto detalė iš Braun'o ir Hogenberg'o 1574 m. atlaso. Tiltas per Nemuną ir karališkieji rūmai. Išleido Santara - Šviesa Chicago, Ill.

PELESOS KRONIKA

Nelengva lietuvių kalbai ir lietuviams Baltarusijos TSR Gardino srities Varenavo rajone, ypač Balčiškių apylinkėje. Buvusi kolūkio pirmininkė L. Žilinska už kalbėjimą lietuviškai yra ėmusi baudas. 1970 m. buvo kratyta ekspedicija, kurioje dalyvavo V. Toporovas ir kiti, 1987 m. - Lietuvių kalbos ir literatūros ekspedicija, o žymiausias Baltarusijos lietuvių tyrinėtojas A. Vidugiris mėgintas pasmaugti. 1988 m. birželio mėn. Balčiškių apylinkės pirmininkė F. Surkant priekaištavo didžiausiai Peleso kaimo lietuvybės palaikytojai Marijai Kruopienei, kam ji leidusi pernakvoti Vilniaus dailės instituto etnografiniam ansambliui, kam tie šoko su vaikais, davė jiems knygų ir dainavo daugiausia lietuviškai. Per Vėlines kratytos mašinos iš Lietuvos, jų neleido prie kapinių.

Parašius straipsnį rajono KP sekretorei N. Pušenkovai, rajono laikraštis "Leninskoje znamia" spausdino ilgus smerkimus "jaunų Lietuvos Respublikos neformalų (t.y. sąjūdiečių), atvažiuojančių su sena lietuvių simbolika" (t.y. trispalvėmis), užjaučiančių vietinius lietuvius, kad mokykloje ir bažnyčioje kol kas mažai vartojama jų gimtoji kalba. Taip esą mėginama platinti "nacionalistines idėjas".

1988 m. lapkričio 22 d. "Leninskoje znamia" rašė, kad pelesiškė M. Kruopienė "dalyvavo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamajame suvažiavime. Ten ir kalbėjo, kaip Baltarusijos lietuvių atstovė "(tik nežinia, kas ją įgaliojo tai daryti)", ir t.t. Naktį po Kalėdų kažkas paleido M. Kruopienės gyvulius, išdaužė lango stiklą ir į kambarį įmetė baslį.

Kaip toliau "geromis sąlygomis" bus mokomi tautų draugystės pelesiškiai ir Lietuvos "neformalai"?

Kazimieras Garšva

NUKELKIME TANKĄ NUO KAPO

Laidotuvėse mūsų žmonės sako mirusiems: "Tegul Tau būna lengva Lietuvos žemelė", sunkesnio akmens užkasant nedrįsta į duobę įmesti. O Salantų viduryje prie pagrindinės gatvės antkapį slegia paminklinis tankas. Ir dieną ir naktį, ir savą žemaitį, ir svečią pakeleivį jau daug dešimtmečių gąsdina pabaisa, stalinistinės - brežnevinės eros atgyvena.

Ar gali tankas būti paminklas? Naikinanti, atakuojanti mirties mašina. Nieku gyvu!

Po ilgo ir gėdingo karo pagaliau išvažiuoja tarybiniai tankai iš Afganistano.

Mes, Lietuvos dailininkai, prisidėdami prie taikaus ir demokratiško sambūvio, reikalaujame panaikinti Salantų ir visus panašius paminklus Lietuvoje - tankus, patrankas ir kitą pseudosimboliką.

Kaip senais gerais laikais kiekvienas doras lietuvis - žemaitis laidojo ir vienos ir kitos pusės karį, pasimelsdamas ir už vieną ir už kitą, taip ir šiandien privalu palengvinti 1944 m. žuvusio rusų tankisto kapą. O ant paminklines lentelės tebūnie užrašas ne tik rusų (kaip dabar yra), bet ir tos tautos kalba, kurios žemėje buvo skirta galvą padėti.

Dar kartą kviečiame Kretingos rajono valdžią pačiu artimiausiu laiku pašalinti tanką nuo kareivio kapo Salantuose.

88 prarašai. /Iš "G.K.",nr.3 (1140).

KREIVI VEIDRODŽIAI

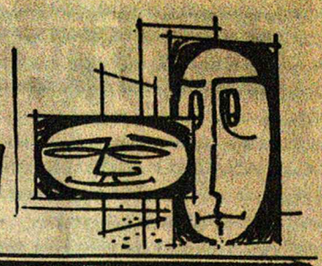

MOIRA WELSH/Canadian Press

Yra ir rūpestingų laiškanešių. Štai vienas, įsitaisęs pašto dėžėje, laukia savo siuntos išnešiojimui.

KEIKSMŲ VAIZDINGUMAS

Keiksmas - tai žodinė agresija. Amerikiečiai savo keiksmuose yra nuobodūs ir nevaizdingi, palyginus pav. su arabais.

Amerikiečiai daugiau pasikliauna fizine agresija. Anot tyrinėtojo Reinhold Aman'o, amerikiečiai besikeikdami vartoja vis tuos pačius negausius "nešvarius" žodžius. "Paskutiniais 15-20 metais tie keiksmažodžiai dažnai pasikartojantys ir pernaudojami, nustojo savo įspūdingumo",- sako R.Aman'as, buvęs literatūros profesorius Wisconsin'o Universitete, JAV. Dabar jis leidžia metinį žurnalą "Maledicta", kuriame nagrinėja įvairiausių kraštų ir tautų keikimus ir keiksmus.

Keletas pavyzdžių:

Arabai: " Tegul tūkstančio kupranugarių blusos užpuola tavo pažastis."

Graikai: "Tegul visi tavo plaukai nuslenka - ir galva šviečia aiškiau už pilnatį."

Vokiečiai: "Jeigu būtum toks aukštas, kaip esi kvailas, tai turėtum miegoti ant kėglių("bowling"/ tako."

Thailandiečiai: " Su tavim kalbėti tiek verta, kiek groti smuiku vandens buivolui."

Žydai: "Kad tu pagarsėtum, kai tavo vardu pavadins ligą". Ir ; "Kad tu paveldėtum pilną laivą aukso ir jo nepakaktų užmokėti tavo gydytojo sąskaitą ".

Vengrai: "Jis toks pasalūnas, kad galėtų eiti tau iš paskos į sukamas duris ir pirma tavęs išeiti".

Afrikiečiai: "Tavo veidas toks raukšlėtas, kaip drmblio užpakalis".

Japonai: "Tu, neužaugos su trimis kojomis, vaikpalaiki".

Kiekvienam aišku, kad keiksmažodžiai išreiškia ne tiktai vaizduotės turtingumą, bet kartu ir tautos charakterį, jos baimes ir frustracijas.

/Parinko Ž./

1989 metų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
Iš Montrealio,
Nuo GEGUŽĖS 12 d. iki GEGUŽĖS 26 d. - $1999.
Nuo BIRŽELIO 30 d. iki LIEPOS 14 d. - $ 2199.
Sudarau iškvietimo dokumentus viešnagei į Kanada bei Lietuvą.
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis
į: **L. Stankevičių, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Qué. Canada. H7G 4K7.**
Tel.: (514)-669-8834.

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30– 12 val. nakties
Programos vedėjas : LIUDAS STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669–8834

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392
London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631–6834 (namų); Henrikui N.: 366–7770
Dainiui L.: 768–9606; Jonui R.: 337–8637

AUDRA Travel

1989 m. kelionės į LIETUVĄ

"NAUJAMETINĖ" gruodžio 27/88 - sausio 10/89 (Vilnius-Kaunas) AIR FRANCE kaina - $2100 Kan.	'SKAMBA, SKAMBA KANKLIAI!' Gegužės 26 - birželio 6 (Vilnius-Kaunas) AIR FRANCE Kaina–$2100 Kan.
"VASARIO 16–TOJI" vasario 10-21 (Vilnius-Kaunas-Druskininkai) AIR FRANCE Kaina - $1989 Kan.	"GEGUŽINĖ" Gegužės 26 - birželio 12 (Vilnius-Kaunas-Klaipėda) AIR FRANCE Kaina – $2600 K.
"PAVASARINĖ" gegužės 14-26 (Vilnius-Kaunas) FINAIR Kaina – $2100 Kan.	"ŽOLINĖ" Rugpjūčio 11-20 (Vilnius-Kaunas) FINAIR Kaina – $1999 Kan.
"ŠVENTINĖ" Birželio 30 - liepos 16 (Vilnius-Kaunas-Klaipėda) FINAIR Kaina – $2600 Kan.	"BOBŲ VASARA" Rugsėjo 6-19 (Vilnius-Kaunas) AIR FRANCE Kaina – $.2150 K.
"JUBILIEJINĖ" Liepos 14-25 (Vilnius-Kaunas) AIR FRANCE Kaina – $2220 Kan.	"RUDENINĖ" Spalio 6-17 (Vilnius-Kaunas) AIR FRANCE Kaina – $1999 K.
"GINTARINĖ PALANGA" Rugpjūčio 11-27 (Palanga) FINAIR Kaina – $2350 Kan.	

Kelionės kaina įskaityta: pilna kelionės kaina, mokesčiai, vizos mokestis, kelionės, sveikatos, gyvybės ir bagažo drauda. **Visos kelionės** lydimos patyrusių palydovų. **Kainos garantuojamos** – įmokėjus visus pinigus. **Vietos garantuojamos** – įmokėjus $300 rankpinigių. (Po naujų metų numatomas kelionių kainų pakėlimas).

KVIEČIAME UŽSISAKYTI KELIONĘ DABAR!

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7, Kananda
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

toronto

● **KANADOS LIETUVIŲ FONDAS** praneša, kad **prašymus paramai iš šio fondo gauti reikia įteikti IKI š.m. VASARIO mėn.16 dienos.**

Prašytojai turi užpildyti specialiai valdybos paruoštą prašymo formą, kurią galite gauti apylinkėse iš Fondo įgaliotinių arba kreipiantis į K.L.B. KRAŠTO VALDYBĄ 1011 College Street, TORONTO, Ont., M6H 1A8.

Didesnių apylinkių Fondo įgaliotiniai yra: Hamiltone - J.Pleinys, Londone - E.Petrauskas, Montrealyje -Br. Staškevičius. K.L.F. Valdyba

● Toronto LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS **Vasario 16 minėjimą** rengia VILNIUS MANOR 3-iojo aukšto menėje vasario mėn.22 d., trečiadienį, 1 val.p.p.

Po trumpos programos-pietus. Daugiau informacijų gausite iš **S.Dervinienės tel:767-5518** arba **J.Gustainio tel:769-1599.**

● JAUNŲJŲ TALENTŲ POPIETĖ-KONCERTAS vyks **balandžio mėn. 16 d., sekmadienį, 12:30 val.p. didžiojoje Anapilio salėje.**

Norintieji dalyvauti koncerto programoje prašomi nedelsiant registruotis pas **Slavą Žiemelytę tel: 823-7261.**

Koncertą rengia Anapilio Parapijos Tarybos Kultūrinė Sekcija.

● Sporto Klubas AUŠRA treniruojasi pirmadieniais nuo **6 v.v.- 7:30 v.v.,** jauniai C ir D (žemiau 13 m.), **7:30** val.- tinklinio treniruotės.

Trečiadieniais treniruojasi iki **7:30 val.v.** jauniai B (iki 17 m.), po to vyrų A krepšinio treniruotės. Sekmadieniais - **8 val.v.** - vyrų grupė B krepšinio komanda.

Informacijas apie treniruotes ir žaidynes teikia **Rimas Miečius tel: 234-0878.**

● KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUI iki dabar yra surinkta $159 185.00.

● PRISIKĖLIMO PARAPIJOJE rekolekcijas praves kunigai iš Lietuvos- G.Kabašauskas ir R. Ramašauskas vasario 8-12 d.d. Prasidės Pelenų dieną ir baigsis Pirmą Gavėnios sekmadienį.

Lietuvių Namų Žinios

● Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 2 iš Kauno, po 1 iš Marijampolės, Šiaulių ir Anykščių.

● LN VALDYBOS posėdis vyko sausio mėn. 26 d.

LN VYRŲ BŪRELIO **visuotinis susirinkimas vyks vasario mėn. 12 d., sekmadienį, 3 val.p.p.**

● NORINTIEJI REZERVUOTI STALUS į **Užgavėnių Karnavalą,** prašomi skambinti **Aldonai Skilandžiūnienei** arba **Teodorui Stanuliui tel: 532-3311.**

● Užgavėnių Karnavale dalyvaujančių ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ PASITARIMAS vyko **sausio mėn.29 d.,s ekmadienį Lietuvių Namuose.** Gautas pelnas skiriamas Užgavėnių Karnavale dalyvaujančioms organizacijoms.

● **Lietuvių Slaugos Namams aukojo:** $1.000,- Meta Gaivelienė. Iš viso statybos fonde yra $107, 651.53. Aukos priimamos PARAMOJE sąsk.nr.8711, PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KOOPERATYVE sąsk.nr. **155332.17** ir TALKOJE sąsk.nr.**4259.** **T.S.**

● LN vykusioje sausio mėn. 28 d. paskaitoje apie testamentų sudarymą, turto bei pinigų persiuntimą į Lietuvą, dalyvavo apie 350 klausytojų. Prelegentas adv. **Alg.Pacevičius** išsamiai aiškino apie vėliausius Sovietų potvarkius, liečiančius užsienyje gyvenančių lietuvių palikimus ir apie atitinkamus testamentų sudarymus.

Ypatingai buvo pabrėžiama testamentų vykdytojų teisės ir įsipareigojimai. Daugumoje atvejų, ypač siunčiant stambesnes sumas, reikalinga pasitarti su Sovietų potvarkių ir Kanados įstatymų žinovais.

Šiuo metu Lietuvoje yra įsteigtos specialios krautuvės, kuriose parduodama užsienio ir vietinės, vadinamos ilgo vartojimo, prekės. Jos skiriasi nuo dolerinių krautuvių. Taipgi nepatartina siųsti didesnes sumas iš karto.

Paskaitos klausytojai patiekė adv.Pacevičiui eilę klausimų.

Paskaitą renge LN Kultūros Komisija. **V.K.**

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9¼% už 90 dienų term. indėl.
9¼% už 6 mėn. term. indėlius
9½% už 1 m. term. indėlius
9½% už 2 m. term. indėlius
9½% už 3 m. term. indėlius
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūkanas
10¾% už 1 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 3 m. GIC invest. pažym.
8¾% už pensijų planą (variable rate)
10¾% už 1 m. term. pensijų planą
10¾% už 2 m. term. pensijų planą
10¾% už 3 m. term. pensijų planą
8¾% už pensijų fondą – RRIF (v.r.)
8¾% už namų planą OHOSP (var. rate)
8 % už taupymo sąsk.
9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 12%
2 metų 12%
3 metų 12%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 11%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 69 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

edmonton

● Gražiai pertvarkyta ir dekoruota Lietuvių Namų auditorija buvo panaudota Naujų Metų sutikimui. Pobūvyje dalyvavo ir grupė latvių, jau ne pirmą kartą, ir atrodo, kad šis paprotys taps tradicija.

Buvo paruoštas didelis, puošnus vaišių stalas ir su pakilia nuotaika išgertas stiklas už 1989-tuosius.

Lietuvių Namų koplyčioje dabar vyks kiekvieno mėnesio I-ąjį sekmadienį pamaldos, 11 val. ryto.

Vasario 16-tosios minėjimas, ruošiamas Edmontono LB valdybos, vyks Lietuvių Namuose 11629-83rd St., VASARIO 18 d., ŠEŠTADIENĮ, 7 val.v.

Pradžioje- bendra vakarienė, po jos oficialioji dalis.

Programoje- vaizdajuostė iš istorinių įvykių 1988 m.spalio 22-23 d.d. Lietuvoje-Vilniuje.

Veiks bufetas, norintieji galės ir pasišokti.

chicago

LIETUVIŲ OPERA GYVUOJA

Užbaigus šventinius praeitų metų įsipareigojimus, Lietuvių Operos valdybos sudėtis pasikeitė, taip pat ir muzikinis jos vadovas.

Dešimtmečius dirbęs ir sėkmingai daugeliui Lietuvių Operos valdybų pirmininkavęs **Vytautas Radžius** į naująją valdybą nebekandidatavo. Naujajai valdybai pirmininkauti išrinktas **Vladas Žukauskas,** pasiryžęs tęsti taip svarbų mūsų išeivijai kultūrinį - muzikinį darbą.

Pasitraukus muz. **Arūnui Kaminskui,** pastatymams vadovauti sutiko kitas ,taip pat jaunas ir gabus muzikas dr. **Bronius Kazėnas** iš Cleveland'o. Jam talkininkauti sutiko ir su choru dirbti muzikai-**Audronė Gaižiūnienė** ir Robertas **Mockus.**

Lietuvių Operos repeticijos vyksta reguliariai penktadienio vakarais Jaunimo Centre, ruošiant repertuarą.

Šio mėnesio 26 d. Lietuvių Operos choras atliks programos dalį, minint lietuviškojo dienraščio "Draugas" 80-ties metų sukaktį.

Po to bus intensyviai toliau ruošiamasi operos "Trubadūrai" pastatymui.

Lietuvių Operos spektakliai stebina ir džiugina ne tiktai saviškius, bet ir amerikiečių publiką. Ypatingai stebisi amerikiečiai, kad per tokį ilgą laiką išeivija sugeba ne tik meniškai, bet ir finansiniai išlaikyti šitokį muzikinį vienetą. Stebisi, kad randami įvairūs būdai lėšoms sukelti bei aukojančių mecenatų įsipareigojimais.

Kiek darbo valandų į tuos Lietuvių Operos renginius bus įdėta, kiek rūpesčių ir pastangų- pilnai supranta ir žino tie, kurie save dedikavo muzikai ir dainai. Tai yra dovana visiems savo tautiečiams, kurie taip pat neužmiršo nei muzikos, nei dainavimo burtų. Tuo pačiu garsinamas ir Lietuvos vardas, ir palaikoma tėvynes ir tėvynainių meilės ugnis. Geros sėkmės mūsų operai! **I.**

sudbury

● VASARIO 16-TOJI bus švenčiama **Vasario 18 d., šeštadienį, 2 val.p.p.. Christ the King Parapijos mažojoje salėje.**

Programoje- trumpa paskaita, vaizdajuostė apie Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamąjį suvažiavimą Vilniuje ir kt.

Visi Sudbury ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti.

florida

NAUJOJI FLORIDOS LIETUVIŲ KLUBO VALDYBA

Š.m.sausio mėn. 15 d. Lietuvių Klubo salėje įvyko oficialus valdybų pasikeitimas. Praeitų metų valdyba pasitraukė nuo pareigų, užleisdama vietą naujai išrinktajai.

Baigęs savo kadenciją, pirmininkas A.Karnius padėkojo savo valdybos pareigūnams ir direktoriams už darnų darbą Klubo gerovei.

Naujasis pirm. A. Gudonis kvietė visus narius ir svečius gražiai bendradarbiauti ir su naujaja valdyba. Ją sudaro: pirm.- A.Gudonis, vicep.- K.Vaičaitis, ižd.- M.Jurgutis, sekr.- A. Krulikienė, finansų sekr.- J.Gerdvilienė. Direktoriai- J.Balnius, E.Bazėnas, S.Kreivėnas, P.Kraujelis, J. Kalėda, O.Semalevičienė ir J. Švedas.

Revizijos Komisiją sudaro: J.Žvynys, J. Mikaila, V.Mažeika ir kandidatas J.Kirtiklis.

● Sausio mėn. 14 d. buvo Lietuvių Klubo narių svarstytas Klubo priestato klausimas. Po ilgesnių diskusijų už ir prieš, didele susirinkimo dauguma nubalsuota priestatą statyti pagal paruoštus planus. Statybai reikalingą komisiją sudarys naujoji Klubo valdyba. Priestate numatoma ir erdvi patalpa Klubo bibliotekai, kad esanti Klubo raštinė būtų laisva valdybos reikalams. Priestatui aukoti pasižadėta iki dabar už $14,875.

● Sausio mėn.18 d. Kultūrinių Popiečių Ratelis savo pobūvyje aptarė ir nagrinėjo Romualdo Granausko knygą "Gyvenimas po Klevu". Apie autorių ir jo kūrybą išsamiai kalbėjo Aleksas Vaškelis. Knygos turinį papasakojo A.Karnienė. Į aptarimą įsijungė ir popietės dalyviai.

TARPTAUTINIS FESTIVALIS - FOLK FAIR

vyks **vasario mėn. 17-18 ir 19 d.d.Bayfront Center, St.Petersburg.**

Penktadienis - vasario 17 d. skirtas mokyklų vaikams. Festivalio Didysis Paradas vyks **šeštadienį, vasario mėn. 18 d.,10 val.r.**

Visi kviečiami dalyvauti ir žygiuoti parade su lietuvių grupe. Pageidaujama, kad dalyviai būtų su tautiniais drabužiais.

Tą pačią dieną **12:40 val.**scenoje bus lietuvių pasirodymas, kuriame dalyvaus abi mūsų šokių grupės **"Audra" ir "Banga".**

Sekmadienį, vasario mėn. 19 d., 5 val.p.p., lietuviai pasirodys scenoje su Klubo choru ir tautinių šokių grupėmis. Festivalis uždaromas 8 val. vakaro.

Visi lietuviai, atvykę praleisti žiemos atostogas, turėtų prisidėti prie šio parado lietuvių grupės.

● **LIETUVIŠKOS LĖLĖS IR GOBELENAI FOLK FAIR FESTIVALYJE**

Šių metų Festivalyje vasario 17-18-19 d.d. lietuviai gauna Tautodailės paviljoną specialioje vietoje. Jame bus išstatyta 100 su viršum lietuviškais drabužiais aprengtų lėlių, sugrupuotų keturiuose cikluose: "Eglė, Žalčių Karalienė" /pasaka vaikams/, "Aukštaičių Vakaronė", "Kupiškėnų Vestuvės" ir "Liaudies Instrumentų Ansamblis". Taip pat šiame paviljone bus eksponuojami ir lietuviškais motyvais austi gobelenai.

Šiuos visus rodinius atsiveža **Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono Skyriaus p-kė S. Šatienė ir gobelenų audėja dail. E. Rastonienė.**

Visi St. Petersburgo lietuviai turėtų aplankyti mūsų paviljoną bei atsivesti apylinkių lietuvius ar kitus svečius.

GRAŽIAI PAMINĖJO KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMĄ

Sausio mėn. 12 d. Lietuvių Klubo salėje Jūrų Šaulių Kuopa "PALANGA" surengė Klaipėdos Krašto atvadavimo 66 metų sukakties minėjimą.

Prelegentu buvo inž. V.Gruzdys. Jis pateikė ne tik Klaipėdos Krašto atvadavimo istorinius įvykius, bet ir daug žinių apie dabartinę Klaipėdos uosto ir miesto padėtį ir Mažosios Lietuvos buklę.

Įvairią atitinkamą meninę programą atliko deklamacijomis ir dainomis D.Mackialienė ir V.Mažeika, Vyrų Dainos Vienetas,vad. muz. A.Mateikos.

Dalyviai buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais.

Visai programai vadovavo "Palangos" Šaulių Kuopos p-kas Alfas Šukis.

Kitą dieną ,sekmadienį, Šv.Vardo bažnyčioje vyko iškilmingos pamaldos už žuvusius Lietuvos karius ir šaulius, vaduojant Klaipėdos Kraštą. Abi šaulių Kuopos ir Lietuvos Vyčiai dalyvavo su vėliavomis. Po pamaldų bažnyčioje sugiedotas Lietuvos Himnas.

● **LITUANISTINĖ MOKYKLA RUOŠIASI ŠVENTEI**

Lituanistinė Mokykla "SAULĖ" ruošiasi savo metinei šventei, kuri numatyta **balandžio mėn.15 d., šeštadienį , 4 val.p.p.**

Meninę dalį atliks mokiniai, kitą dalį meninės pajėgos iš St.Petersburgo. **I.**

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis Fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui ir švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas. Tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian Canadian Foundation).

Tapkime šio Fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian - Canadian Foundation,
Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio Fondo šūkis: KAPITALAS LIETUVAI, PALŪKANOS – LIETUVYBEI IŠEIVIJOJE!

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 9¼%
180-185 d. term. ind. 9¼%
1 metų term. indėlius 9½%
2 metų term. indėlius 9½%
3 metų term. indėlius 9½%
1 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
2 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP 8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 10¾%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10¾%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10¾%
Specialią taup. s-tą ..... 8 %
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk ... 9 %
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ... 5¾%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo ..... 12 %
Sutarties paskolas nuo ..... 12 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11½%
2 metų 11¾%
3 metų ..... 12 %
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 10¾%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų: 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

hamilton

• ZIGMAS PULIANAUSKAS "NL" bendradarbis, paslydęs susižeidė ranką. Gydosi namie.

ORGANIZACINIAI DARBAI METŲ BAIGMĖJE

Bendruomenėje įvairūs organizaciniai darbai skubinami atlikti metams baigiantis, kad šventėms atėjus, būtų daugiau laiko jas praleisti artimųjų ir giminaičių tarpe. Juo labiau, kad šiais laikais daugiau jų galima sutikti Kanadoje ir kitų kraštų vietovėse.

Todėl ir Hamiltono Pensininkų Klubo valdyba nutarė išrinkti savo naują vadovybę dar prieš metines šventes. Praeito gruodžio mėn. pradžioje, susirinkę parapijos salėje ir aptarę įvairius savo organizacinius reikalus, pradėjo statyti kandidatus į būsimą valdybą.

Kandidatai buvo greitai pasiūlyti ir greitai išrinkti: K.Mikšys vėl liko pirmininku, rodos jau trečiai kadencijai. Kiti- A.Mikalauskas, L.Klevas, A.Mingela, J.Bajoraitis, P. Navickas, S.Aleksa, E.Mačiulaitienė, B.Pakalniškis, D.Žemaitienė ir E.Bilevičienė.

Revizijos komisiją sudaro: A.Garkūnas, T.Jankūnienė ir V.Beniušis.

Išrinktiesiems linkime gražios sėkmės darbe!

SMAGIAI SUTIKO NAUJUS METUS

1989 Naujųjų Metų sutikimą gruodžio 31 dienos vakare, Jaunimo Centro salėje buvo parengusi Hamiltono Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba, gražiai išpuoštoje salėje. Viešnių ir svečių atsilankė pilnutėlė salė. Įdomu, kad pirmą kartą į tokį renginį atvyko ir nemažai jaunimo. Greičiausiai turėjo įtakos sutikimo rengėjai, nes į jų būrį buvo išrinkta pirmą kartą čia gimusi ir augusi jaunoji karta.

Svečiais buvo net ir iš kitų vietovių jaunimas. Valgiai - puikiai pagaminti. Šalia jo buvo ir skanaus skystimėlio, ir grojo gera muzika šokių mėgėjams. Visa tai pakėlė svečių smagią nuotaiką.

Laikrodžiui išmušus paskutinę 1988-jų metų minutę, nuotaika dar labiau pakilo ir prasidėjo Naujųjų Metų sveikinimai ir bučiniai.

Apylinkės Bendruomenės p-kė **Angelė Krivinskaitė** atskubėjo prie mikrofono pasveikinti linksmas viešnias ir svečius ir palinkėti laimingų Naujų Metų bei geriausios sėkmės.

Dar valandelę pasilinksminus, visi iškeliavo namo.

HAMILTONO SLA-72 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Hamiltono Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 72 Draudimo Kuopos narių susirinkimas įvyko praeito gruodžio mėn. 16 d., nario J. Bajoraičio namuose. Laikas buvo parinktas gana ankstyvas- 1 val.p.p., nes šalia Kuopos reikalų, kaip surinkti narių draudos mokesčius, svarbiausiai, dar vyko ir narių nominacija į SLA Centrą Chicagoje. Susirinkimas praėjo sėkmingai. Po jo nariai buvo gerai pavaišinti šeimininkų Bajoraičių paruoštais gaminiais ir ypačiai daugeliu rūšių pyragaičių prie kavutės. Už tai jiems visi nariai buvo dėkingi. **Zp.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– įsikūręs nuosavuose namuose –

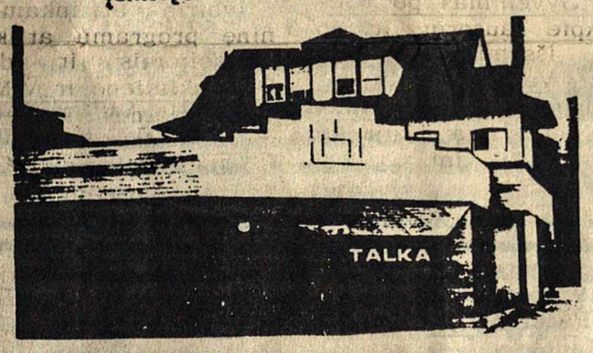

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. čekių sąsk. iki	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m.	12.25%
kasd.pal.taupymo s-tą ..	6.5%	nekiln. turto pask. 3 m.	13%
90 dienų indėlius	9.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
1 m. term. ind.mėn.pal.	10.25%	*ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
3 m. term. indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	10.75%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais– nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais – nuo 9 val.r iki 12 val. r. Liepos – rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Dino VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-50e AVENUE, LaSalle
365-1143

7061 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

montreal

NUOŠIRDŲ LIETUVĮ PALYDĖJUS Į ANAPILĮ

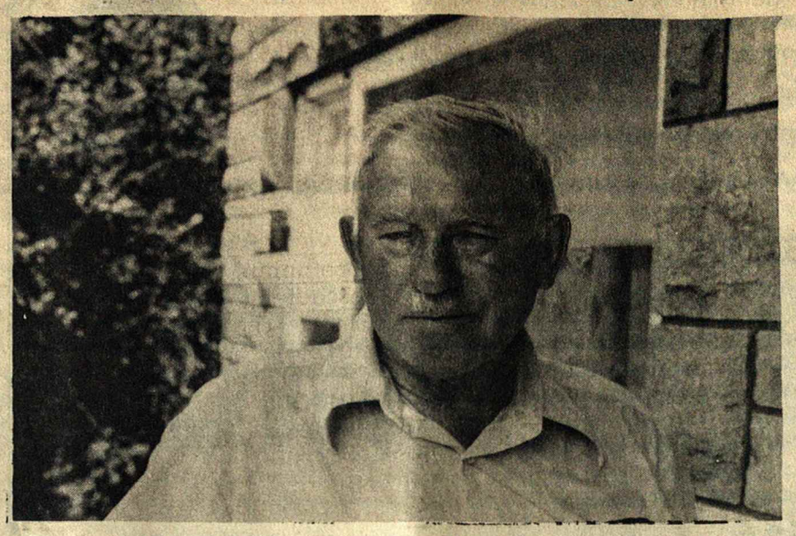

MYKOLAS ŠULMISTRAS

A.a. MYKOLAS ŠULMISTRAS buvo gimęs 1895 m., lapkričio mėn. 1 dieną Dugnų kaime, Tauragės apskrityje. Jis buvo pirmasis sūnus gausingoje šeimoje. Jo tėvai - Jonas ir Elzbieta Šulmistrai - turėjo keturis sūnus ir penkias dukteris. Mykolo trys broliai ir dvi seserys po I-ojo Pasaulinio karo išemigravo į Kanadą.

1929 m. Mykolas Šulmistras susituokė su Ona Bliskyte, su kuria susilaukė sūnaus ir dviejų dukterų. Jo gyvenvietėje, Dugnų kaime žemė buvo išdalinta ūkininkams rėžiais. Ją buvo sunku išdirbti. Su savo brolių Kanadoje pinigine pagalba Mykolas nusipirko žemės prie Batakių traukinio stoties, Lankininkų kaime, Tauragės apskrityje. Tuojau pradėjo statytis naujus trobesius. Kai jau buvo neblogai įsikūręs, 1940-taisiais metais įvyko Sovietų Rusijos okupacija. Rusų kareiviai, atvykę pradėjo versti akmenis ant Mykolo rugiais apsėtų laukų, nes planavo statyti čia pat bunkerius prieš Hitlerio kariuomenę. Mykolui paklausus, ką jie darą visai neatsiklausę, su jo laukais, jis buvo suimtas ir pagrąsintas tylėti. Tada pamatė, kad jau nuosavybė prarasta.

Turėdamas tris brolius ir dvi seseris Kanadoje, jis svajojo kaip nors pasprukti į Vakarus. Po karo su šeima atsidūrė Vakarų Vokietijoje. Netrukus iš ten pradėjo susirašinėti su broliu Jonu Šulmistru, kuris jam padarė iškvietimą atvykti į Kanadą.

Mykolas troško turėti ką nors savo. Pradėjęs dirbti labai sunkų darbą "Canada Car" įmonėje, vos tik kiek susitaupė, statėsi savo namus LaSalle mieste, prie Montrealio. Įmonėje išdirbo ilgus metus iki pensijos. Darbas buvo labai sunkus, nes reikėjo gaminti geležinkelio ratų formas ir jas užpilti tirpyta geležimi. Dažnai grįžęs iš darbo dar ilgai spjaudydavo juosvas dulkes, susirinkusias krūtinėje.

Mykolas Šulmistras ir jo visa šeima labai džiaugėsi, kad čia, Montrealyje leidžiamas lietuvių laikraštis. Visi buvo nuoširdžiausi talkininkai, nes išsiuntimui tada reikėjo adresuoti senos mašinos pagalba ir visus laikraščio egzempliorius sulankstyti. Laukdavo kiekvieno naujo "NL" numerio ir kiekvieną savaitę talkininkavo. Ir po to, jau kad ir sunkokai paeidamas, užsukdavo į "NL" Redakciją pasiimti laikraščio ar užsimokėti ir niekada netrūko jam malonaus, paskatinančio žodžio darbuotojams. Jo žmona, Ona Šulmistrienė dažnai atnešdavo ir pietų anometiniam redaktoriui Jonui Kardeliui, kad jis daugiau laiko susitaupytų.

Mykolas Šulmistras priklausė Montrealio Lietuvių Liuteronų Tarybai, kurios pirmininku išbuvo kol tik sveikata leido.

Tai buvo ne tiktai fiziniai, bet ir dvasiniai stiprus žmogus, atnešas dvelkimą geriausių mūsų senolių ypatybių: ryžtingas, teisingas ir labai geros širdies.

Jo šeima, artimieji ir pažįstami jį prisimins visuomet su meile ir nuoširdžia pagarba. **b.**

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ELECTRICIEN — ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK – ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION
LASALLE, QUÉ. H8P2C6

TEL: 366-5484

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

V. Bačėnas

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis : V. BAČĖNAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

D.N. Baltrukonis

KUR NYKSTA LIETUVIŲ KAPITALAS ?

Montrealio lietuviai iš įvairių imigracijos laikų sugebėjo sukaupti stambius nekilnojamojo turto vienetus. Šie vienetai siekia nuo vienašeimių iki didžiulių daugiašeimių pastatų, įstaiginių ar komercinių kompleksų. Laikas nuo laiko šie žmonės to turto dalis paleidžia pardavimui arba perka ką nors daugiau. Labai dažnai jie pasinaudoja šioje srityje dirbančiųjų profesionalų paslaugomis.

Šioje srityje darbuojasi taipgi keletas lietuvių profesionalų, specialistų, turinčių visas kvalifikacijas sąžiningai ir nuoširdžiai pasitarnauti saviems tautiečiams. Jie yra kompetentingi žmonės visais atžvilgiais: atlieka pastatų inspekciją, jų visų sistemų stovio apžiūrą, nustato jų apytikrės rinkos vertę na, ir atlieka paties pardavimo funkciją.

Pažymėtina, kad šie žmonės yra ne mažiau, o gal ir geriau kvalifikuoti šioje srityje, negu visi kiti profesionalai nelietuviai. Nelengva ir didžiai atsakominga yra ši profesija. Šiais laikais yra surišta su gana aukšto laipsnio mokslo žiniomis, architektūrinėmis, urbanistinėmis, ekonominėmis ir kitomis studijomis. Daugumoje šie žmonės darbuojasi be jokios algos. Visas jų pragyvenimas remiasi ant įvairių transakcijų įvykdymo ir už tai gaunamo komiso-honoraro. Tai yra ne lengvai uždirbamas pinigas, juoba, kad labai dažnai transakcijos pasikartoja retai. Žmogus nusipirko pastatą ilgesniam laikui, ar tai sau gyventi, ar investacijai. Žinoma, yra ir tautiečių, kurie gana dažnai perka ir parduoda įvairius nekilnojamojo turto objektus. Tačiau tokių pasitaiko gana retai.

Toliau, tenka pabrėžti, daug šių nekilnojamojo turto profesionalų-agentų yra aktyvūs įvairiose lietuviškosios veiklos bei kultūros funkcijose: religiniame, politiniame, visuomeniniame, literatūros, spaudos, lietuviškosios dainos ir giesmės puoselėjimo bei išlaikymo gyvenime. Ši visokeriopa veikla yra grynai altruistinė - be jokio atlyginimo, paimanti nemažai šių žmonių brangaus laiko. Tai yra grynai nuoširdus pasiaukojimas.

Grįžkime tačiau prie pagrindinės šio rašinio temos. Tenka dažnai pastebėti, jog ir šiais gana netikrais ekonominiais laikais, nemažai tautiečių daro įvairias transakcijas - daugiausiai pardavimo. Su didžiu kartėliu, deja, tenka konstatuoti, jog stambi dalis šių transakcijų pakliūva į ne lietuvių tarpininkų rankas. Dešimtys tūkstančių dolerių honoraro yra išmokama visiškai svetimiems žmonėms (agentams-tarpininkams), kurie, galbūt, nė vieno piršto nepajudino lietuviškosios kultūros ar lietuvybės išlaikymo dėlei. Per keliolika tokių atvejų jau susidaro šimtatūkstantinės sumos lietuviško kapitalo, kuris lengva širdimi išmokamas, visiškai pradingsta svetimųjų jūroje.

Kodėl gi taip atsitinka? Kodėl, kokiais sumetimais yra taip elgiamasi? Ir daroma tai dažnai ne kokių mažai apsišvietusių žmonių, o žmonių gana aukšto išsilavinimo (ar bent taip galvojančių). Su didžiu kartėliu ir liūdesiu tenka pasakyti, kad tokia kai kurių tautiečių elgsena tik parodo jų labai apgailėtiną abejingumą lietuviškajam solidarumui ir pačios lietuvybės reikalui.

Ar dar yra reikalinga kartoti, kad tokios sumos, išmokėtos saviems lietuviams verslininkams, ne tik pakels gerbūvį savų žmonių, kurie, kaip sakyta anksčiau, darbuojasi įvairioje lietuvybės dirvoje, bet ras ir tolesnių atgarsių. Honorarų pinigas, išmokėtas lietuviams verslininkams - tarpininkams, visuomet ras kelią į savus lietuviškus bankelius, įvairius lietuviškus fondus, lietuviškosios spaudos ir knygos, lietuviškosios parapijos ir mokyklos parėmimui. Yra nemaža atvejų, kur sėkmingesni lietuviai profesionalai-verslininkai įsteigė net savus asmeniškus fondus įvairioms lietuvybės puoselėjimo instancijoms paremti (pav. stipendijų fondai gabiems lietuviams jaunuoliams, studijuojantiems kurią nors lituanistikos šaką).

Drauge su malonumu reikia konstatuoti, kad dar yra mūsų tarpe daug susipratusių lietuvių patriotų, kurie laikas nuo laiko atsimena savus lietuvius verslininkus ir juos patronizuoja - palaiko. Darbuojantis per daugelį metų savoje nekilnojamojo turto srityje, teko susidurti su įvairių tautybių agentais bei klientais. Turėjau daugelį gerų progų palyginti savus tautiečius klientus su kitų kolegų klientais (lenkais, graikais, italais, portugalais). Tenka pripažinti, kad šios tautybės savus tautiečius verslininkus žymiai stipriau palaiko ir paremia.

Taigi, mūsų žmonės šioje srityje dar turi daug ko pasimokyti iš kitų tautybių žmonių, ypač žydų. Jų tarpe, be abejo, yra daug pasaulėžiūros bei nuomonių skirtumų, tačiau, kas liečia jų tautinę sąmonę - valstybinius ir finansinius reikalus - retai jie lieka abejingi. Jų solidarumas yra tikrai pavyzdingas.

Tad, nuoširdžiai pažvelkime į savo lietuviškąsias sąžines ir giliai, giliai susimąstykime...

• A.a. Onos Gečienės atminimui, Viktorija ir Ignas GURČINAI, Marija GUŽAUSKIENĖ aukojo $40,- "Nepriklausomai Lietuvai" Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

• ALBERTAS ir MILANA JONELIAI **a.a.Mykolo Šulmistro atminimui** paaukojo "NL" $20. Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

montreal

MIRUSIEJI:

• PETRONĖLĖ BUDREVIČIENĖ, 79 m., staiga mirė savo namuose. Palaidota iš AV Parapijos bažnyčios Mississauga Lietuvių Kapinėse.
Užuojauta artimiesiems.

• LIUDAS STANKEVIČIUS išvyko į Floridą, kur išbus iki vasario mėn. 15 d.

• LIVIJA /STANKEVIČIŪTĖ/ ir ALGIS BOBELIAI susilaukė pirmagimio kūdikio - dukrelės.
Livija- buvusi montrealietė, **Liudo ir Valerijos Stankevičių** dukra. Sveikiname!

• Elzbieta Kardelienė, minėdama savo vyro a.a. **Jono Kardelio mirties dvidešimtmetį,** atsiuntė jo redaguotam beveik iki pat mirties laikraščiui "Nepriklausoma Lietuva" $100,- auką.
Nuoširdžiai dėkojame! "NL"

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO

YPATINGAS MINĖJIMO SAVAITGALIS MONTREALYJE

• **Simpoziumas anglų kalba:**
"DESCHÊNES KOMISIJOS PASEKMĖS"
įvyks **1989 m. vasario 18 d. šeštadienį, 2 val. p.p.**
Aušros Vartų parapijos salėje.
Dalyvaus: dr. Romas VAŠTOKAS, estų, latvių ir ukrainiečių atstovai.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

įvyks 1989 m. vasario 19 d. sekmadienį,

• **11 val. r. - iškilmingos Mišios Aušros Vartų ir šv. Kazimiero šventovėse.**
• **3:30 val. p.p. AKTAS - KONCERTAS**
POLYVALENTE St. HENRI AUDITORIJOJE
4115 St, Jacques West, prie Place St. Henri Metro stoties.

PASKAITA: dr. ROMAS VAŠTOKAS

KONCERTINĖJE DALYJE: Montrealio Mergaičių Choras **PAVASARIS,**
muz. Ingrid Tārk, akomp. **Jeff Fisher;**
Montrealio jaunimo Ansamblis **GINTARAS,**
vad. Remigijus Satkauskas, Linas Staškevičius ir **Silvija Staškevičienė.**

Visi kviečiami dalyvauti!

KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

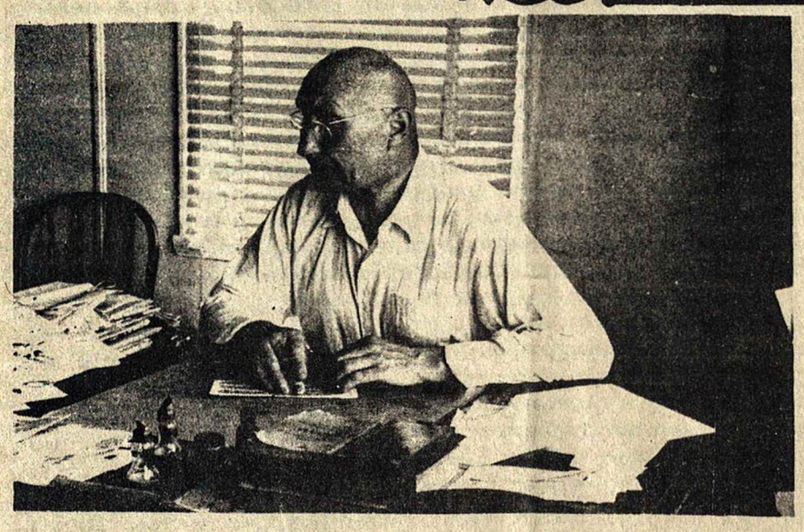

JONAS KARDELIS prie savo darbo stalo.

• Valli Viliušienė savo mirusio vyro a.a. Jono **Viliušio I-jų mirties metinių atminimui** atsiuntė "NL" $50,- auką.
Nuoširdžiai dėkojame."NL

• GAILA /NARUŠEVIČIŪTĖ/ ir ALEKSANDRAS STANKEVIČIAI susilaukė pirmagimio sūnaus. Jo vardas - Nicolas-Aleksandras-Jonas. Sveikiname !

• Almos ir Petro DREŠERIŲ dukrytė buvo pakrikštyta Emos-Silvijos vardais. Krikšto tėvai- Danuta ir Romas Staškevičiai.

• Į dr.Petro ir Irenos **Lukoševičių** išleistuves, rengtas KLB Apylinkės Valdybos sausio mėn. 29 d., buvo prisirinkę apie 150 žmonių į AV Parapijos salę. Dukros Rasa ir Ina su šeimomis taip pat dalyvavo. Plačiau- kitame "NL numeryje.

• "LITAS" praneša savo nariams, kad šių metų METINIS SUSIRINKIMAS vyks **balandžio mėn.29 d., AV Parapijos salėje.**

- Nuo 1989 metų pradžios visos asmenines paskolos LITE yra apdraustos iki $20.000. Mirties ir visiško nedarbingumo atvejais (netekus abiejų rankų, kojų ar akių). Nekilnojamo turto paskolos yra draudžiamos iki $200,000. Už ją moka kiekvienas skolininkas labai prieinama kaina, ypatingai jaunesnio amžiaus nariams.
Smulkesnių informacijų gausite pas Vedėją.

• Šv.ONOS D-JOS narių susirinkimas įvyks vasario mėn.12 d., Seselių Namuose.

• SESELĖ PAULĖ ruošia vaikus Pirmajai Komunijai. Iškilmės numatomos gegužės mėnesyje. Daugiau informacijų pas Seselę Paulę tel: 766-9397.

• Tautos Fondui aukojo:
- Kostas Dūda, gyvenantis Quebec'o mieste, atlikdamas savo tautinę pareigą, paaukojo $25.
- Montrealio Lietuvių Kredito Unija LITAS, skirstydamas praeitų metų pelną lietuviškiems reikalams, paaukojo TF $200.
Nuoširdžiai dėkoja
Montrealio Tautos Fondo Atstovybė

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas-virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ...	11 %		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sask. ...	5½%
1 metų.....	9¾%	Taupymo su gyv. draud.....	5¼%
180 d.- 364 d.	9¼%	Taupymo kasdienines sask...	5 %
120 d. -179 d. ...	9 %	Einamos saskaitos.....	4½%
60d. - 119 d. ...	8¾%	RRIF - RRSP-term.	11 %
30 d. - 59 d.	8½%	RRIF - RRSP-taup.	6½%

IMA UŽ:
Nekiln. turto - nuo 12½% Asmenines - nuo 12½%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Trečiad.	9:00-3.00	--------
Ketvirtadieniais	12:00-8:00	3.00-7.00
Penktadieniais	10:00-6:00	2:00-6:00

RESTORANAS **KOSTAS**
Specialybe - "BROCHETTERIE" -
RECEPTION HALL, tinkama banketams ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŪS GĖRIMAI
6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.
Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

35 METŲ DARBO SUKATIS
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

DĖKOJAME	klientams už pasitikėjimą, pavedant mums Jūsų apdraudas;
DĖKOJAME	už pradinį pasitikėjimą, padėjusį mums išeiti į darbą;
DĖKOJAME	už rekomenduotus klientus.
KVIEČIAME	pasinaudoti agentūros 35 metų darbo patirtimi. Pastovumas darbe, patarnavimas, dėmesys nelaimės atveju išliko kaip pagrindiniai draudimo reikalavimai.

ATEITIES PERSPEKTYVOS

Agentūroje dirba: JOANA ADAMONYTĖ,
Apdraudos reikalai ir nelaimės;
DONNA SVRAKA
Apdraudos reikalai ir atskaitomybė;
MARYTĖ ADAMONYTĖ
Apdraudos reikalai ir sekretorė.
ADAMONIS INSURANCE AGENCY Inc.
yra inkorporuota bendrovė.
P. ADAMONIS, Chartered Insurance Broker
Tel.: 722-3545

LASALLE AUTOMOBILE INC.
Dodge CHRYSLER VENTE SERVICE
* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Parčavimas
* Aptarnavimas
Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks
366-7818
1050 Lapierre coin La Vérendrye

Member
Foto M.L.S. SISTEMA
D.N BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 .....Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS
PETRAS ADAMONIS C. I. B.
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,**
5887 Sherbrooke St. W. **Telef.: 488-3363.**
Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

FINANCIAL SERVICES & INSURANCE
PETER SODO ir JOHN POLCARI
Profesiniai patarnavimai finansų reikalais:
*Annuities*R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas
4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3
Tel: 481-0311

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. Gaétan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel : 662-1177

"ADAMS" RESTORANAS
7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.
Tel.: 365-8666
Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

GREITA IR TIKSLUS PATARNAVIMAS
PETRAS ADAMONIS C. I. B.
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonai: 844- 7307 ir 288-9646

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN. P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6608

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
SAVININKAS : John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430